

# DARBININKAS

LIV NO. 71 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRITIS - NOV. 7, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

## Nixonas nusprendė: nebėgsim darbo nebaigę

PRASĖ REMTI, KAD LAIMĖTŲ TAIKA IR NENUKENTĖTŲ AMERIKA

Didžioji dalis Amerikos gyventojų ir Europos spauda prezidento Nixono paskutinį pranešimą dėl Vietnamo karo likvidavimo būdų sutiko palankiai ir su palengvėjimu, bet Maskva, Hanojus ir jų sąmoningai ar neatpažįstamai susimaišę tarnai Amerikoje išgyvena didelę pyktį ir nusivylimą.

Juk jau kelintas mėnuo prezidentas buvo spaudžiamas padaryti fatališką klaidą trejopu būdu: arba pabėgti galvatrukčiais tuojau iš Vietnamo, nors ir būtų žinoma, kad Hanojus vyriausybė tuojau išvystytų didžiulį terorą ir per lavonų krūvas įsikurtų Saigone; arba paskelbti vienašališką paliaubą, nors Hanojus ir nepažadėtų jų gerbti; arba paskelbti paskutinio Amerikos kareivio išvežimo datą ir visą kariuomenę išvežti per trumpiausią laiką. Ir viskas be jokių sąlygų, neatšilvėgiant į pasekmes, priešui iš anksto pranešus kiekvieną pasitraukimo žingsnį.

**Ilgas laukimas**  
Prez. Nixonas ilgai laukė nieko tikro tuo reikalu nepasakęs, nes vis tikėjosi, kad bent kongrese atsiradusi vienašališ-

ka ir beatodairiška opozicinė grupė supras savo klaidą ir prisidės prie prezidento plano vykdymo. Per tą laiką jis iškėlė Paryžiaus derybininkams Amerikos planą taikai padaryti, išbandė visus atsiradusius kelius per patikimus tarpininkus susisiekti su Hanojum, pradėjo pagreitintu tempu ruošti P. Vietnamo kariuomenę amerikiečių sausumos kariuomenės vietai užimti, pradėjo Amerikos karių ištraukimą tokiais būriais, kurių išėjimas iš Vietnamo negali būti karinės katastrofos priežastimi, nesutiko susidėti su tais, kurie viešai jį kurstė pašalinti dabartinę Saigono vyriausybę ir jos vieton pastatyti tokia, kuri susidraugautų su komunistais.

Per tą laiką išaiškėjo, kad priešas taikos derybų nepradėjo ir greičiausiai nepradės. Taip ir iškilo dilema ne kaip laimėti karą, bet kaip laimėti taiką, nes tikriausiai visi sutiks, kad karą prieš S. Vietnamą Amerika galėtų laimėti per vieną savaitę. Bet toks sprendimas šiandien Amerikai nebepriimtinas (tai reikėjo padaryti bent prieš trejus metus), nes tai būtų šaudymas į žvirblį su patranka.

**Plano esmė**  
Prez. Nixono taikos pasiekimo plano svarbiausias bruožas yra trauktis iš Vietnamo tik tokiu tempu ir tokiais būriais, kokiu tempu išvykstančių amerikiečių vietą gali užimti vietnamiečiai. Bet jis nesutiko paskelbti pasitraukimo tvarkaraščio, ko taip nori kongreso opozicinė grupė ir kas taip labai pasitarantų priešui.

Aną vakarą prezidentas galop aiškiai pasakė, kad Amerikai — Tuniso prezidentu perrinktas tas pats Habib Bourguiba, pradėjęs prezidentauti 1957. Parlamento rinkimus laimėjo Neo Destur partija, nes Bourguiba yra šiltas Washingtono draugas.

### Rusai neturį planų skristi Mėnulin? Dabar domėsis tik statyba erdvėse

**Stockholmas.** — Sovietų Mokslių Akademijos pirmininkas akademikas M.V. Keldyš pasikalbėjęs su Reuterio atstovu štai ką esą pasakęs apie Sovietų erdvių tyrinėjimų planus: "Šiuo metu visą dėmesį mes skiriam didelių satelitų-stočių padarymui. Jokių planų dabar neturime astronautų skraidinimui Mėnulio link".

Tai stipriausias pareiškimas, ikšiol toj srity girdėtas iš Sovietų pusės. Akademikas Keldyš, žymus mokslininkas, dažnai yra Maskvos vyriausybės garsiakalbis erdvių tyrinėjimo srityje. Jis dabar lankosi Švedijoje su kitu rusų mokslininku, Nobelio premijos laureatu.

Amerikos tos rūšies specialistų tarpe linkstama manyti, kad tas pareiškimas galėtų reikšti, jog Maskva, bent tuo tarpu, yra atsisiūsiusi nuo žmogaus skraidinimo į Mėnulį. Toks įtarimas Amerikos mokslininkų tarpe jau senokai pradėjęs kauptis. Einant dar to-

liau spėjiojimų keliu, amerikiečiai net linkę manyti, kad rusai niekad neturėję tokio plano, kaip Amerikos Apollo skridimų serija.

Priežastys minimos štai kokios.  
Pirma, nors rusai pirmieji įsiveržė į erdves su Sputniku Pirmuoju 1957 m., o žmogų pasiuntė į Žemės orbitą 1961 m., tačiau po Chruščėvo nušalinimo naujieji Maskvos vadai pabūgę daug pinigų skirti skraidymams į erdves todėl, kad jų reikalavo karinė vadovybė kitiems reikalams.

Antroji, ir greičiausiai svarbiausioji priežastis galinti būti ta, kad rusai susipainioję techniškoje problemose, bebandydami padaryti erdvėlaivį ir raketą, reikalingus įrankius žmogui pasiekti Mėnulį ir ant jo nusileisti.

Kai jie sėkmingai išvystys satelitų-platformą ir ją "įkurdins" Žemės orbitoje, tada jie gali bandyti pasiekti Mėnulį ta platforma atsirėmę.

ka iš Vietnamo negali pasitraukti darbo nebaigusi, nes tai būtų ne tik Amerikos katastrofa, toks elgesys ne tik pažemintų Ameriką pasaulio akyse už žodžio sulaužymą, bet tokio elgesio pasekmes greit pajustų ne tik Azija, bet ir Berlynas, Vid. Rytai, net Lotynų Amerika. Pažymėtina, kad prezidentas parėmė karinės vadovybės planą, nors ji tyli, nes tokia yra Amerikos konstitucinės tradicijos logika: prezidentas veda karą ir užsienio politiką.

Kadangi, anot vieno toj pačioj kalboj rando prezidento Nixono išsireiškimo, S. Vietnamas negali Amerikos nugalėti nė pažeminti, bet tą skriaudą savo kraštui gali padaryti tik patys amerikiečiai, todėl jis kreipėsi į tyliąją Ameriką, kuri sudaro didžiausią gyventojų dalį, prašydamas paremti jį einant jo pasirinktu keliu, kuris, jo manymu, atneš taiką Vietnamui ir apsaugos nesuteptą Amerikos garbę.

Sekanciai diena išausus, toki prezidento nusistatymą, visus cinizmo nuodus sukaupejęs

### Bus pertvarkytos JAV - Filipinų sutartys

**Manila.** Lapkričio 11 Filipinuose renkamas prezidentas. Vėl kandiduoja dabartinis prezidentas Marcos. Jeigu būtų išrinktas, žada ieškoti kultūrinę ir prekybinę santykių su Rusija ir kom. Kinija, nes nori būti taikoje su visu pasauliu. Nežada mestis į glėbį komunistų valdomiems kraštams, bet pabandyti atsargiai santykiuoti kaip lygus su lygiu. Skelbia mitinguose, kad tais reikalais Filipinus jau esą lanke ne tik Europos komunistų valdomų valstybių atstovai, bet ir kom. Kinijos.

Santykiuose su Amerika lauktina didelių atmainų ta prasme, kad Washingtonas dabar jau turės skaitytis su faktu, jog Filipinai jaučiasi "surbrendę". Todėl iš naujo bus persvarstytos visos JAV-Filipinų sutartys, kad iš jų būtų išmesta viskas, kas pažeidžia lygybę ir abipusio naudingumo principą. Su Amerika nemano Filipinai susipykti, bet santykiuoti nori kaip lygus su lygiu.

**Kubon su pasigrobtais lėktuvais pabėgę** šeši amerikiečiai atsikando tenykščiu gyvenimu ir per Kanadą sugrįžo atgal į Ameriką. Jų laukia mirties bausmė už lėktuvo grobimą orė, bet kadangi jų piratiški veiksmai pasibaigė be katastrofų ir geruoju pasidavė, bausmė gali būti sušvelninta.

**New Jersey ir Virginia gubernatūras laimėjo respublikonai.** Virginijos gubernatūrą demokratai valdė daugiau kaip šimtą metų, gi New Jersey — paskutinius 20 metų. Ar tai ženklas, kad sukilo tylioji Amerika?

**New Yorko burmistras perrinktas J. Lindsay,** pralaimėjęs pirminius rinkimus kaip respublikonas, paskui apsidėngęs New Yorko liberalų partijos skraiste. Demokratai šį kartą buvo taip neprotingai suskilę, todėl ir pralaimėjimas aiškus.

nepasakė. Viskas tas pats, ką sakė prezidentai Kennedy, Johnsonas ir Eisenhoweris. Iš tikrųjų gi jis pasakė labai daug: jis pranešė pasauliui, kad Amerika iš Vietnamo nebėgs. Tokio pranešimo pasaulis seniai laukė ir nesulaukė, apsišvylė ir apsiropo su mintimi, kad gali niekad nebesulaukti. Jis atėjo nelauktas ir nebesitikėtas, todėl dabar jau jis tapo istoriniu.

Kiti vėl paslėpė savo nuomones po banališka pastaba, kad prez. Nixonas nieko naujo

### Visai pabiro Indijos Kongreso partija Indira Gandhi pakėlė pirštine ir pradėjo dvikovą

**New Delhi.** — Jau oficialiai suskilo Indijos Kongreso partija, privedusi Indiją prie nepriklausomybės ir suorganizavusi valstybę.

Vienai grupei vadovauja premjerė Indira Gandhi, kiton grupėn susitelkė jos politika nepatenkinti senieji vadai, sindikatu vadinami. Abi grupės savinasi partijos vadovybę ir vardą, bet nė viena negali tikrai žinoti, kokia jėga narių atžvilgiu stovi jų užnugary. Indira Gandhi šaukia savo kon-

ferenciją sostinėj lapkričio 22, sindikatas gruodžio mėn. Gujarato valstijoje. Dabar abi grupės gaudys delegatus.

Premjerė prieš parlamento susirinkimą į sesiją (už dviejų savaitų) turės apsispręsti ką toliau daryti — paleisti parlamentą ar organizuoti naują koaliciją su mažesnėmis grupėmis, nes dešiniojo sparno atskilimas sugriežė parlamente turėtą Kongreso partijos daugumą.

Indira pasiūlė taiką, bet pareikalavo partijos pirmininko galvos. Ji nepriimtina sindikatu, nes tuo atveju visas partijos aparatas pereina jos kontrolėn. Ji pranešė, kad naujos partijos neorganizuoja, tik senąją reformuoja, bet po tokio gilaus suskildimo senosios partijos niekas nebegali atstatyti. Iš krašte ir partijoje esančių nuotaičių spėjiojama, kad ir šį kartą laimės Nehru dukterė Indira Gandhi, kurią pats sindikatas pasirinko vadove Nehru mirus, nes patys savo tarpe neturėjo jai lygaus garso ir svorio asmens.

Laimėti ji turėtų todėl, kad bando eiti kartu su gyvenimo problemomis ir joms ieško dabarčiai tinkančių sprendimų. Gi senoji gvardija sukaulėjo ir nuo dienos problemų atsilik. Neseniai ji apvažiavo veik visus didesnius krašto miestus ir visur rado didelį pritarimą. Todėl abejojama, ar senoji gvardija bandys sugriauti parlamento daugumą pirm negu pasimatys abiejų blokų konferencijų rezultatai.

### Antras kvietimas Europos konferencijon Vis tuo reikalu rodosi skilimo žymės

**Praga.** — Čia ką tik pasibaigė Varšuvos pakto valstybių (Rusija, Lenkija, R. Vokietija, Bulgarija, Vengrija, Rumunija, Čekoslovakija) kariniai ir diplomatiniai pasitarimai, todėl buvo suvažiavę visi užsienio reikalų ministrai ir vyresnieji kariškiai.

Varšuvos pakto karinės dalies posėdžiai dažnai vyksta ir užsienio reikalų ministeriams nedalyvaujant, bet šį kartą buvo suplakti kariniai ir politiniai reikalai.

**Spaudė Rumunija**  
Sakoma, kad Rumunija buvo pakartotinai spaudžiama aktyviau dalyvauti kariniuose santarvės reikaluose, ko ji labai nenori. Ta proga Rumunija per savo spaudą vėl pasisakė už karinių blokų Europoje panaikinimą ir svertimų kariuomenių iš visų Europos valstybių, kur jos dar yra, išvedimą. Tais terminais kalbant reikia suprasti, kad siūloma nutraukti Nato ir Varšuvos paktus. Rusija tuo atveju turėtų išvesti savo kariuomenes iš Lenkijos, R. Vokietijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos, Amerika turėtų trauktis iš V. Vokietijos ir atsiskaityti kitų bazių. Jeigu Europos saugumo reikalai būtų pasiektas rimtas susitarimas, vakariečiams Rumunijos peršama priemonė būtų priimtina, bet Rusijai ji ilgai bus nepriimtina, nes jos svertur laikoma kariuomenė gina ne jos sienas, bet jos repelėse laiko okupuotus kraštus.

**Konferencijos laikas**  
Užsienio reikalų ministrai

buvo sukviesti Rusijos pasiūlymo dėl Europos saugumo konferencijos svarstyti. Jau vienas pasiūlymas yra buvęs, dabar pakartotinai siūloma ją sukviesti Helsinky 1970 pirmo pusėj. Rusija, atrodo, jau sutiko, kad būtų pakviesta konferencijon ir Amerika su Kanada.

### Teroristai Libane naujų bazių negavo Legalizuoti, bet bus kontroliuojami

**Beirutas.** — Po trylikos dienų trukusių apšaudymų tarp Libano kariuomenės ir Palestinos arabų Al Fatah teroristinės organizacijos grupių, Egipto Nasserui einant arbitro pareigas, pasirašyta taika. Baigti kariški susirėmimai ir nesutarimai, atsiradę dėl teroristinės veiklos prieš Izraelį vykdymo iš Libano teritorijos.

Susitarimo turinys neskelbiamas, ir greičiausiai oficialiai niekad nebus žinomas, bet privaciai jau žinoma, kad Libanas oficialiai leido tos organizacijos grupėms būti Libane, gi už tai organizacijos vadovybė pažadėjusi kooperuoti su Libano karine vadovybe. Kuriais klausimais "kooperacija" privaloma ir kuriais ne, tebėra paslaptis. Bet jų ten buvimas legalizavimas ir tas pažadas sudaro susitarimo pagrindą.

Tie patys šaltiniai dar informuoja, kad AL Fatah naujų bazių Libane negavo, tik pripa-

žintas jų bazės buvimas Hermono kalno srityje ir nebebus trukdomas jų susisiekimas su Sirija per sutartą vietą. Taigi atmetas pagrindinis Al Fatah reikalavimas, kad jiems būtų leista įsikurti Libano pietuose arčiau Izraelio sienos. Bet iš Hermono bazės jie galėsia operuoti prieš Izraelį per Libano sieną, tik šioms operacijoms planuoti-pravesti kooperacija su Libano organais privaloma.

Matosi, kad Libanas apgynė savo svarbiausią reikalą — neatidavė krašto neribotai Al Fatah sauvalei. Prez. Helou ir kariuomenės vadovybė būtų buvę laimingesni visai išvare teroristus iš Libano teritorijos, bet nuolaida buvo reikalinga apraminti musulmonams, kurie sudaro antrąją gyventojų pusę ir simpatizuoja teroristams. Siegi turėjo nusileisti todėl, kad Libano kariuomenė yra jiems priešinga ir pajėgi juos ginklu sutvarkyti. Tokios aplinkybės tuo tarpu ir nulėmė tokį kompromisinį sprendimą.

Vos tik pradėjo skliti žinia apie susitarimą, Izraelio vyriausybės vyriausi nariai susirinko posėdžio nakties vidury padėties aptarti. Krizei Libane pradedus, Izraelis buvo pareiškęs, kad atkirčio smūgiai teks Libanui, jei bus leista užpildinėti Izraelį iš Libano teritorijos.

Apie tai buvo pranešta Libano vyriausybei per tas vyriausybes, kurios palaiko draugiškus santykius ir su Libanu ir su Izraeliu. Tuo tarpu Izraelio vyriausybė oficialiai grasinimais nesisivado.

### Demonstracijos už Vietnamo karo baigimą vėl numatytos

Washingtono lapkričio 13-15. Jas organizuoja 60 asmenų komitetas, kuriame atstovaujama visa vadinama kairė ir visų spalvų komunistai. Šių pastarųjų grupėje yra viešai žinomų komunistų, bet dauguma užsimaskavusi.



New Yorko burmistras J. Lindsay ir žmona Mary Lindsay Grace Manson sode priima tautybių ir organizacijų atstoves. Tarp judvieju stovi lietuvė Stella Adomėnas Licata, kuri atstovavo Dwight D. Eisenhower respublikonų klubui. Šio klubo pirmininkas yra Anthony Saieva, kuris davė Stelai autobusą atvežti viešiom į burmistro priėmimą. Pirmoji kairėje — lietuvė Helen Kulber.



# Chicagos garsus gydytojas nuėjo mirti į dykumas

## Istorija gydytojo indėno, kuris desperatiškai mėgino pažadinti savo žmones, kad siektų pažangos

Ketvertuko pokalbis viena vakarą užkludė rasinę temą. Buvo prisimintos juodųjų rasinės grupės Amerikoje tyla — indėnų grupės. Vienas iš pašnekesio dalyvių pasisakė už „juodosios jėgos“ užsimojimą revoliuciniu keliu laimėti lygį su baltaisiais.

„Tik ar karingųjų nedidelei grupei pasiseks sužadinti juodosios masės pasiryžimą ne tik griauti — krautuves plėsti, namus deginti, bet ir statyti — kurti savo švietimo įstaigas, bankus, krautuves ir tokiu būdu darytis nepriklausomais?“

Ar pasiseks? Šioj vietoj viena pašnekesio dalyvė nuo juodosios rasės nukreipė kalbą į indėnus — kiek jiems tai pasisekė, nors prof. Jensenas pripažino jiems aukštesnį inteligencijos laipsnį už juodųjų. Stai — sakė — paskutinis žurnalo „Today's Health“ numeris (spalio) vaizdžiai rodo istoriją apačią, indėnų, gydytojo, norėjusio savo rasinius brolius pažadinti kultūrinei bei ekonominei pažangai. Norit išgirsti?

Apačai buvo žinoma karin-giausia indėnų gentis, ginklu gynusi savo laisvę nuo baltųjų kolonistų. Žurnalas rodo ją gyvenant Arizonoje. 1871 narsiu-jų apačų grupę nelauktai užpuolė kitos genties vyrai. Sudegino palapines, išžudė žmones. Iš degančios tėvų palapinės ištrūko 6 metų berniukas Wassaja. Raitelis užpuolikas pagayo jį už plaukų ir užsitraukė ant arklio. Žudyti jį nebuvo prasmės. Nugabeno į Florenciją ir pardavė kaip vergą. Italas, keliaujantis fotografas, Carlos Gentile, apsišvietęs vyras, įkūrė 30 dolerių ir pardavėjo kepurę ir tapo švini-ninku plačiaakio išsigandusio vaiko, iki tol dar nemačiusio baltojo žmogaus.

Vietinis kunigas vaiką pakrikštijo ir davė jam Carlos Montezuma vardą. Nuo nera-maus pasienio Carlos Gentile su savo pirktiniu „sūnum“ pasitraukė į Atlanto pakraštį ir atidavė vaiką mokyti. Mokyk-

loje jis parodė didelius sugebėjimus mokymą pasisavinti. Kai fotografas persikėlė į Chicago, vaikas ir čia lenkė mokyklos draugus sporte ir moksle. Illinois universitetą baigė 1884 cum laude — lygiai po 13 metų, kai sutiko baltąjį žmogų.

Montezuma baigė mediciną su aiškiu tikslu: „Aš noriu būti gydytojas ir grįžti pas savo žmones, indėnus. Aš daug apie jus galvoju. Raudonasis žmogus intelektualiai yra pavergtas, bet jis tokis neturi būti. Aš esu gyvas įrodymas, kad bet kuris raudonasis žmogus gali

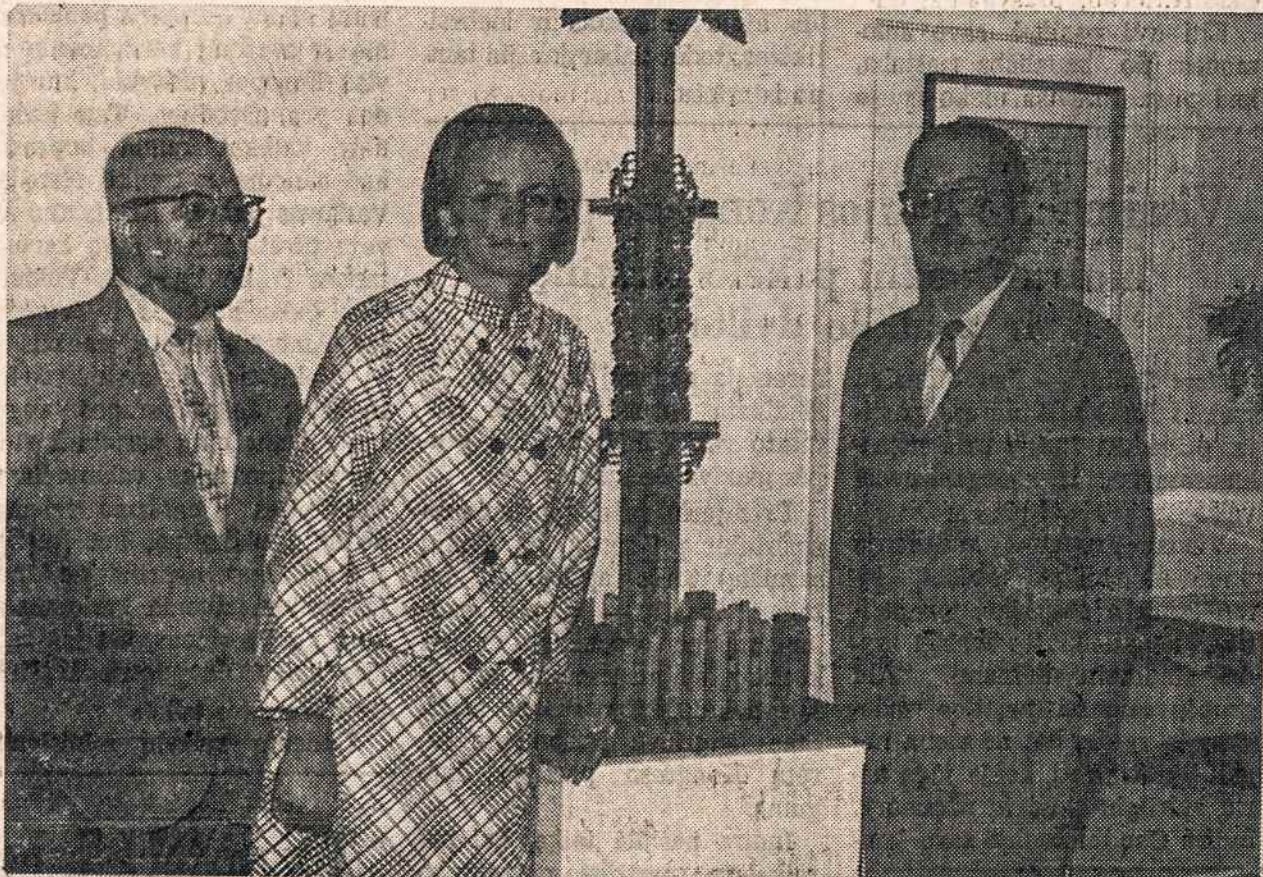
pakilti aukščiau už tai, ką jis paveldėjo.“

Kai globėjas mirė, jaunas gydytojas gavo paskyrimą No. Dakotoje kaip indėnų reikalams agentūros gydytojas. Tai rodė geriausią progą jo svajonėm vykdyti. Jis ėmėsi taip apsta-lauti, kad jo rasės broliai pasi-keistų, kad agentūros viršininkai pajuto pavojų ir gydytoją perkėlė į tolimą Washingtono valstijos užkampį.

Suaudrintas, kad jo pacien-tai indėnai buvo abejingi jo mintim, Montezuma apaštalavo dar aistringiau. Jis kiekviena proga skelbė: „Indėnai yra

žmonės. Jie yra nemenkesni už baltuosius, kurie atėjo į šį kontinentą, pagrobė jų žemes, pas-kui norėjo juos pačius pavergti. Amerikos indėnai nesutiks būti vergais. Jūs gali sugauti ir surakinti, bet jie sutiks greičiau mirti nei dirbti svetimiems. Mano žmonės yra inteligentin-gi ir gavę sąlygas jie gali varžytis su baltaisiais pažangoje“.

Žmonės atkreipė dėmesį į gydytojo pareiškimus, ir indė-nais imta daugiau domėtis. Tik indėnų reikalams agentūra už tokį tariamą kurstymą gydyto-ją atleido. Jis grįžo į Chicago ir vertėsi privačiąne praktika.



Balzeko lietuvių kultūros muziejaus bendradarbis K. Petrauskas (k.), Ina Bertulytė-Bray ir Stanley Balzekas, Jr., kultūros muziejaus prezidentas, prie lietuviško kryžiaus, kuris dovanotas muziejui mirusio kompozitoriaus J. Bertulio prisiminimui. Nuotr. J. Kasakaitis

## Nuo menulio genijų iki pamišėlių ir savizudybių

SPAUDA

Aidai Nr. 7 poatostoginį mė-tą pradėjo susimąstymu dėl didžiojo žygio į Mėnulį. „Žygis į Mėnulį visame pasaulyje leido žmogui bent porai dienų pamiršti kasdieninius skandalus (kaip šiame krašte tuolaikine

senatoriaus Kennedy naktinės puotos tragedija). Nei nuvertinant nei pervertinant, atliktasis žygis į Mėnulį drauge žmogui liudija ir jo (žmogaus) didumą ir jo ribotumą... Kelionė į Mėnulį iš tiesų paliudi-jo, kokios nuostabios pažangos žmogus pasiekė. Tačiau drauge žmogaus daroma pažanga liudi-ja ir jo ribotumą. Juo platėja žmogaus žvilgis į visatą, juo ryškėja, kad laiko ir erdvės be-galybėje esame tik dingstantis taškelis.

„Dar esmingiau žmogaus ri-botumą liudija tai, kad techni-nė pažanga nieku būdu ne-reiškia paties žmogaus dvasi-nės ir moralinės pažangos. Nors ir kokia techninė pažan-ga pasiekta, vis vien žmogų vilioja barbariškumas“.

„Jaudinomės, ar Apollo 11 astronautai nežus savo žygyje. Bet kiek tikro susirūpinimo dėl to, kurį Biafroje miršta iš bado? Net pačioje Amerikoje dau-giau šūkaujama dėl 25 milijonų 'bado', negu iš tikro rūpi-na-masi šio krašto žaidomis“.

Kai kurias tu žaidų toliau sumini ir skaičiais iliustruoja R. Kriaučiūnas apžvalginiam rašiny „Ateities vizijos ir dabarties tragedijos“. Po anų protinių genijų, kurie apskaitė ke-lius į Mėnulį, šiame rašiny prašnekama apie protinius sutrikimus. „Federalinės valdžios duo-menimis, 1966 JAV 2.6 milijonai 'amerikiečių' buvo gydyti nuo protinių ar emocinių sun-kumų. Išvertus pinigais, vien tais metais išleista 20 bilijonų dolerių (apie tiek, kiek visai Mėnulio programai! Red.). Di-džiausia išlaidų dalis (15.5 bilijonai) buvo uždario praradi-me. Pats gydymas ir apsauga nuo psichinių ligų pareikalavo 4 bilijonų.“

Kita Amerikos ir žmonijos žaidas. „Konservatyviai apskai-čiuojama, kad vien JAV kas-met iš ketvirtadali milijono bandžiusių sėkmingai nusižudo apie 22,000. Giliau šį reikalą tyrinėjusieji teigia, kad šie skaičiai turėtų būti padvigubinti ar net patrigubinti. Šiame krašte savizudybė, kaip mirties priežastis, yra dešimtoje vietoje. Tragiškiausia, kad jaunimo tarpe savizudybė dažniausiai yra trečia mirties priežastis“.

„Savizudybės padąžnėja pa-vasarį, dažniau pasitaiko pas vyrus negu moteris ir propor-cingai dažnesnės baltojoje ra-sėje. Tarp vedusių savizudy-bės reiškis įvykis negu tarp nevedusių, našlių ar išsiskyrusių... Pietinėse valstijose (išskyrus Floridą ir Virginiją) proporcingai jų rečiausia, o va-karinėse valstijose — daugiausia. San Francisko Kalifornijo-jė yra šio krašto savizudybių soti-nė. Proporcingai San Francis-co mieste savizudybių įvyksta dvigubai daugiau negu Kalifor-nijoje ir trigubai daugiau ne-gu JAV vidurkis“.

„Pasaulinėje arenoje pirmau-ja Japonija su 25.2 savizudybė-mis kiekvienam 100,000 gyven-tojų (1965 m.). Po to seka Da-nija, Šveicarija, Švedija... JAV. Pastarasis kraštas nėra tarp pirmųjų, bet arčiau vidu-rio“.

— Metropolitan muziejus N. Y. praturtėjo labai brangia pa-veikslų kolekcija, kurią jam pa-dovanojo neseniai miręs banki-ninkas Robert Lehman. Joje yra 14 ir 15 šimt. italų kū-rinių, flamų, prancūzų ir vo-kiečių renesanso milžinai bei 19 ir 20 šimt. prancūzų drobių. Kolekcija dabar jau tokia bran-gi, kad nebandoma jos pini-gais vertinti.

Per keleris metus laimėjo vie-no iš populiariausių gydytojų pripažinimą, ypačai vidurių li-gose. Sykiu jis buvo žinomas ir kaip kovotojas už indėnų rei-ka-lą. Jis buvo mieliai kviečia-mas su pranešimais. Jo nuotrau-kos rodėsi spaudoje. Prez. T. Rooseveltas pakvietė į Baltuo-sius Rūmus ir pasiūlė būti di-rektorium indėnų reikalams a-gentūros, kurios veiklą jis bu-vo taip kritikavęs. Montezuma prisipažino, kad tai buvo vilio-jančios pareigos, bet jis norė-jęs būti arti savo žmonių ir pa-siūlymo neėmė.

Jis pasiryžo vykti į rezerva-tus. (Reikia indėnus šviesti taip, kad jie patys išmokyti iš-silaikyti — skelbė jis — o ne versti juos gyvenamais išmal-da“). Parkeliavo į savo gimtąją Arizoną — pirmu kartu nuo ta-da, kai buvo pagrobtas. Patyrė, kad tėvas miręs, dvi seserys taip pat buvo pagrobtos ir par-duotos Meksikoje; buvo rezerve-tate likusi motina, bet ji mė-gino iš ten pabėgti, kad susi-rastų sūnų. Agentūros pareigū-nai ją susekė kalnuose ir, kai ji nepasidavė, nušovė. Jautrus, sentimentalus Montezuma ver-kė, o paskui nusprendė savo graudžia istorija prašnekti į apačus — ne, jis nekurstys jų sukilti prieš priespaudą; tam laikai jau seniai praėję. Jis ža-dins juose ir už jų opinią, kad indėnų reikalams agentūra su-teiktų laisvę išeiti iš rezervatų ir įsilieti į Amerikos gyvenimo srovę, tapti save gerbiančiais piliečiais.

Vieną vakarą prie laužo jis pasakojo savo istoriją su išva-da: jis esąs gyvas įrodymas, jog galima lygintis su baltai-siais. Reikia tik atsiskirti nuo susitaikymo su padėtimi ir siekti savo teisių. Dramatiškai jis šaukėsi į šimtine aplink lau-žą susirinkusių apačų.

Rezultatas? Pradžioje apačai nereagavo visai. Paskui prad-ėjo šypsotis, pagaliau juoktis. Vienas senyvas apačas pakilo ir pasakė — lėtai, įsakniai: „Šis žmogus kvailas. Jis turi viską, ko nori ar yra reikalin-gas — maistą, butą, drabužius, turta, garbę. Ko jis dar dau-giau nori? Jis tikrai nėra mū-siškis“.

Montezuma girdėjo, kad kiti tai kalbai pritarė.

Grįžo vėl į Chicago, kur jis buvo mėgstamas ir net laikomas „saloniniu liutu“. Bet pa-stangų indėnams padėti neatsi-sakė. Vyko pas juos dar daug sykių. Jie tebebuvo abejingi, nors vienas kitas pritarė. Mon-tezuma jiems kalbėjo jau ne šū-kiais, bet konkrečiais projek-tais. Esą indėnai savo charak-teriu gali būti geri žemdirbiai, kiti gali sumaniai verstis gyvulininkyste. Tada indėnai galės apsieiti be vyriausybės globos, kuri juos pažemina ir atitrau-kia nuo savarankiškumo.

Savo darbo vaisių Montezu-zumai nelemta buvo matyti. Jis žinojo esąs džiovininkas. Jis išvyko dar syki į Arizoną. Pa-keliui išlipo Phoenix. Paėmė žmogų, kuris nuvežė jį 40 my-lių į apačų rezervatą. Ten pasisamdė mergaitę, kuri padėjo jam pastatyti palapinę ir suti-ko syki per savaitę atnešti jam vandens ir maisto. O jis pats susisupo į apklotą ir palapinė-je atsigulė ant žemės — pasi-ryžęs mirti.

Praėjo savaitės. Atsitiktinai jį rado baltasis misionierius gy-dytojas. Rado odą ir kaulus — nebe žmogų. Jokia pagalba jau nebuvo įmanoma. Jis mirė pa-lapinėje 1923 sausio šaltą die-ną.

Žurnalas sako, kad jo mirtis nebuvo pralaimėjimas. Tik su ja prasidėjo jo pergalė. Jo iš-kilmingose laidotuvėse daly-vavo ir keli tuzinai indėnų.

(nukelta į 3 psl.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-con-ditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 420 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos gar-bingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreiptis ir mūsų įstaiga. Pildomi miesto, valsty-bės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimą ant mūsų arba pirkėjo žemės. STABAN atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) A 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Firmos rūšies lietuviškas maistas priei-nama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St, Brooklyn, N.Y. 11208; ST 2-5838.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpil-dymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šešta-dieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniš-ka krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

C. A. VOKEY — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbai, nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBY 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

LOS ANGELES, CALIF. — L. Bendruomenės radijo valandėlė — KTYM banga 1460 sekmadieniais 5-5:30 v. p.p. Vedėjas S. Paltus, 3786 Griffith View, Los Angeles, Calif. 90039, tel. 662-0244

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZMU, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekma-dienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM banga 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMP-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

NEW YORK CHICAGO

## LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų bir-žos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo ar-ba paskolų reikalais prašome kreiptis:

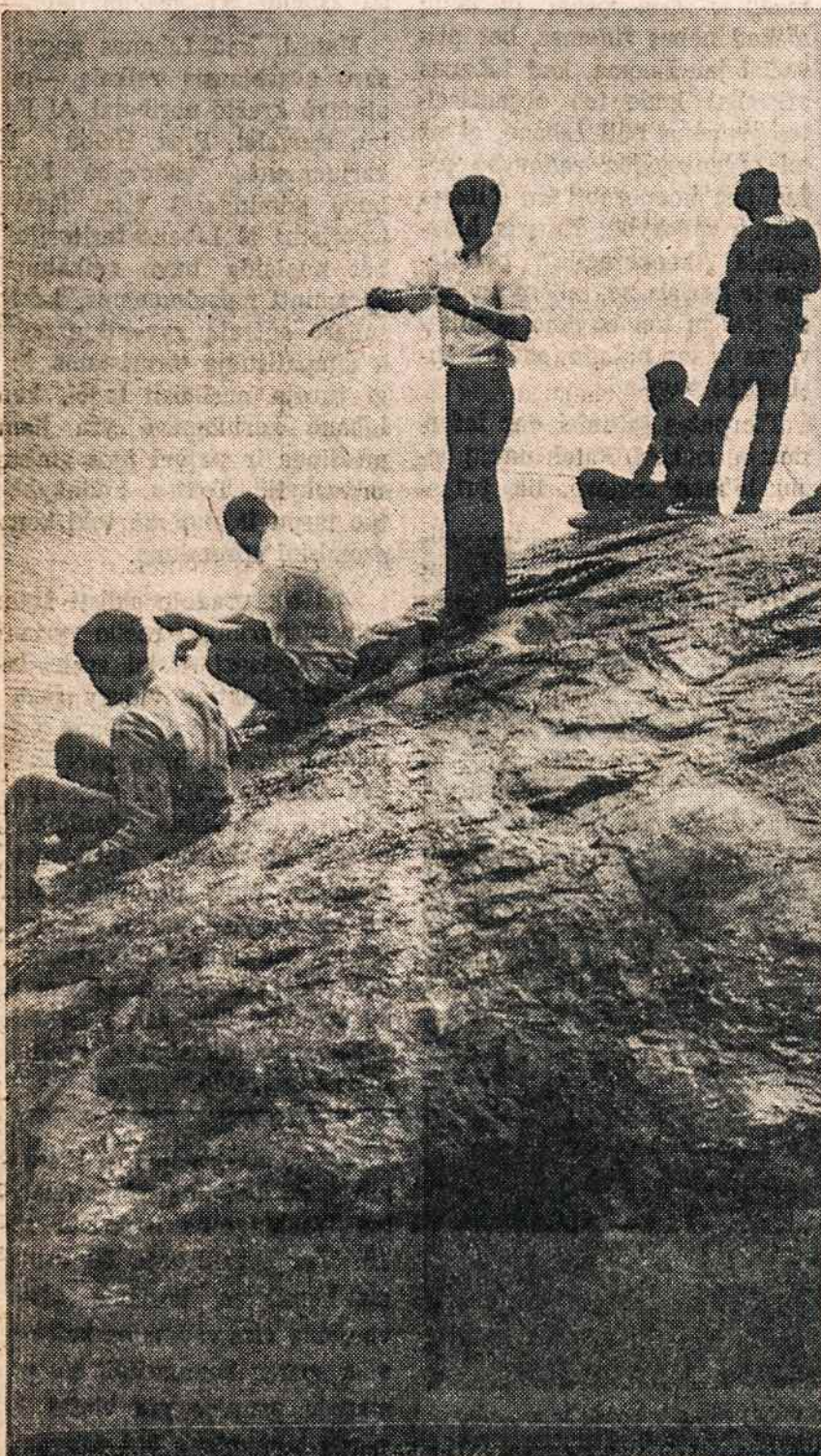
LITAS INVESTING CO., INC.  
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799  
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION  
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522  
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinoms, gyvybei it k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai  
LITAS Travel Service yra pasiruošus Jums patarnauti nežiūrint kur ir kada keliautumė. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apstoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto pato-giausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veitui. — LITAS Travel Service talkina iškvičiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuo-latiniam apsigyvenimui! RUOSIATĖS KELIONĖN? ... Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE  
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522  
SEKMINGOS KELIONĖS!



Meškeriotojai New Yorke centriniame parke

Nuotr. V. Mazelio



## DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.  
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

## Po 25 metų

Krepšinio žaidime siekiama kamuolį įmesti į varžovo krepšį. Politinį kamuolį su įrašu "kas išdavė rytu Europą Sovietams?" daug sykių įmesdavo tik į Amerikos krepšį.

Prezidentas de Gaulle dar 1944 lapkričio mėn. atsilankiusiam Paryžiuje Churchillui priekaištavo, kad jis talkina amerikiečiams, kurie esą pusę Europos išdavė Sovietams. Dabar vienas prancūzų rašytojas išdavimo vieta laiko Jaltą ir savo knygą pavadino tiesiog "Yalta, o portage du monde". Amerikiečio John Tolano knyga "The Last 100 Days" naujais faktais sustiprina atsakomybę prezidento Rooseveltui ir jo patarėjų, kurie veikė gen. Eisenhowerį Berlyną, Prahą išduoti Sovietams.

N. Y. Times Magazine (spalio 5) atsakomybės kamuolį mėgina permesti Churchillui. Jis teigia, kad Europos padalinimas, rytų Europos išdavimas Sovietams, įvyko ne Jaltoje 1945 pradžioje, bet prieš tai — Maskvoje 1944 spalio mėn. Churchillio ir Stalino susitikime.

Churchill pasitarime su Stalino 1944 spalio 9 d. pusiau dešimtą vakaro parašęs raštelį ir pastūmęs kitą pusę stalo sėdinti Staliniui. Raštelį buvo Europos pasidalinimo projekto:

Rumunija — Rusijai 90 procentų, kitiem 10 proc.;  
Graikija — Anglijai 90 proc., Rusijai 10 proc.;  
Jugoslavija — 50:50;  
Vengrija — 50:50.  
Bulgarija — Rusijai 75 proc., kitiem 25 proc.

## VAIZGANTAS

## ŽEMAIČIŲ ROBINZONAS

Jei norite, aš jums paseksiu žemaičių kaimo pasaką. Ji bus gospadoriška, nepaini. Kas nori keisto išmislo, gali jos nė neskaityti.

## Kaip ten senovėje būta

Tauzų Kaniava ir Kusų Vaurus sėdėjo abipus plataus slėnio. Taip kaimynams, taip prasielėjusiems kartais pasirodydavo, tarytum jie eina kurią apylinkės sargybą. Rytą saulei tekant vieno langai užsidegdavo geltona žara, vakarą saulei sėdant antro langai imdavo tviskėti kruvinai raudona žara. Trobos laužais užsidegdavo, tačiau beskelbdamos simpatiją teberisint kaimynų sielose, ne kerštą ir ne svetimų įsibrovimą į šį ramų, tylų kraštą.

Kusų-Tauzų kaimai rodė kalne, o jie testovėjo gilius linkės šlaituose. Jos dugnu zliaukė menkutis upeliukštis, žemaičių negražiai vadinamas, bet labai įvairiu vardu. Jis net atminti nepakabu. Buvo beveik be krantų, o kur įsirausė, ir ten žingsniu jį peržengei. Be-

vandenį jis, bet tai ir nesvarbu. Vis tiek jis buvo geradaris visam tam parapijos šonui, ne kad ką jam dovanodavo, bet kad drėgmė, kas pervirš, atsimdavo ir lyguma nutekindavo. Pavasarį nepatvindamas, per liūtis pievų neapsėdamas, papiauto šieno nenuėsdamas, jis tederkino slėnį, užtat per kiauirus metus, tad ir reikiamuoju vasaros metu, kad būtų žolingas, o aukštumos kad nebūtų vandeningos.

Žemaičiuose taip jau yra. Kur linkiai, ten tyruelis, kur į kalniav, ten per sausa; nors emės slesnavietės sausink, o kalnavietės drėkink. Ten gera pieva, kur ne šlapia, o vis dėlto per kiauřą vasarą drėgna. Ten gera dirva, kur nuotaka. Tokioje tik pievoje želmuo tarpsta, nupiaunamas per šilametį bent dukart atželia. Tokia buvo ir Kusų-Tauzų linkė. Ten nesimatė kimynų: vešlį, tanki ir aukšta pievažolė juos išėsdavo. Tvirti vyrai jos šienauti eidavo apsidardami, dar-

## Sovietų ir nacių byla dėl Užnemunės ruožo

Į Laisvę spalio nr. yra dr. Jono Balio straipsnis "Sovietų ir nacių byla dėl užnemunės ruožo". Jame yra naujos medžiagos, rastos National Archives ir kt., dar neskelbtos ir labai įdomios skaitytojui, kuris nori tiksliai suprasti tas 1939 ir 1940 metų Berlyno ir Maskvos derybas dėl Baltijos valstybių ir Lenkijos likimo. Pakartojame to straipsnio dalis išties, kai kurias atpasakojame.

## Pirmas pasidalinimas:

Pirmas Baltijos valstybių pasidalinimas tarp Maskvos ir Berlyno buvo sutartas 1939 rugpjūčio 23. Tą dieną pasirašytas Ribbentropo ir Molotovo slaptas protokolas riba tarp Vokietijos ir Rusijos interesų sferų laiko Lietuvos šiaurinę sieną. Vadinasi, Lietuva tenka Vokietijos interesų sferai, Latvija, Estija, Suomija — Sovietų.

Suplanuotas pasidalinimas neilgai tepatvėrė. Jį pakeitė nauji įvykiai — Vokietijos agresija prieš Lenkiją. Toje agresijoje dalyvavo ir Sovietai, pasigrobdami Lenkijos rytinę dalį. Kai Lenkijos teritorijoje susitiko Vokietijos ir Sovietų kariuomenės, teko iš naujo derėtis dėl Lenkijos, o su ja ir dėl Baltijos valstybių.

ti su kariuomene iki Jugoslavijos ir Vengrijos. Prezidentas Rooseveltas nesugebėjęs įžvelgti europinės tikrovės.

Buvo praregėta tik 1947. Bet tai jau buvo prezidento Trumano laikai.

Čia atskleistą Amerikos ir Anglijos karo meto ir pokario politiką gal ir galima pavadinti Churchillio pavartotu vardu — cinikų politika, o gal trumparegių, gal ligonių politika?

Dėmesio verta, kad tik po 25 metų nuo anos Maskvos konferencijos nesibaiginama realiai vertinti politiką tų, kurių propagandos buvo uždėta didžiųjų valstybių vyrų ir pasaulio gelbėtojų aureolė.

Dėmesio dar labiau vertas klausimas: ar po prezidento Trumano trumpo intermezo nėra tęsiama ta pati politika?

## Kai vokiečiai siūlė Vilniui atiduoti Lietuvai, Molotovas nesutiko. Kodėl — aiškėja iš derybų aprašymo

## Antras pasidalinimas:

"Vokiečiai rugsėjo 22 d. siūlė atiduoti Lietuvai Vilniaus sritį, su kuo Molotovas nesutiko; girdi, dar neatėjęs laikas spręsti Pabaltijo reikalą". Nesutiko, nes Maskvos apatitai jau augo. "Buvo paties Stalino idėja, kai jis rugsėjo 25 d. per Vokietijos atstovą Maskvoje pasiūlė Lietuvai iškeisti už Lenkijos žemes iki Bugo upės.

Pačiam Stalinui užsipašius Lietuvos, vokiečiai svyravo ir tris dienas į tai nieko neatsakė... Ribbentropui atvykus į Maskvą, derybos su Stalinu buvo žiauriai kietos. Po trijų valandų derybų Ribbentropas rugsėjo 18 d. 4 val. ryto paktavo ilgą telefonogramą pačiam Hitleriui, prašydamas duoti atsakymą telefonu iki vidurdienio... Atrodo, kad Hitleris nieko neatsakė, viską palikdamas Ribbentropo laimei, t.y. kiek jam pasiseks išsiderėti. O derėtis buvo dėl ko, nes Sovietai spaudė, norėdami Lietuvos. Kaip patiriame iš aukščiau minėto dokumento, pirmas Ribbentropo versija buvo tokia: palikti taip, kaip buvo sutarta slaptame rugpjūčio 23 d.

protokole dėl Lenkijos ir Pabaltijo pasidalinimo, pasilikant Lietuvai vokiečių interesų sferoje. Tik vokiečiai prašė sienos išlyginimui Suvalkų miesto ir Augustavo miškų iki kanalo, patį Augustavo miestą paliekant rusams.

Tačiau vokiečiai labai nenorėjo užleisti rusams visą Lietuvą, kurios užsispyręs reikalavo Stalinas. Tada Ribbentropas kombinavo savo antrąją versiją. Pirmiausia pasiūlė pasidalinti Lietuvą maždaug pusia: siena eitų nuo Lietuvos Brastos pro šalį Gardino ir toliau nuo Nemuno tiesia linija į šiaurę iki Latvijos pietinės sienos, atkertant vokiečiams visą Suvalkiją ir Žemaitiją.

Tas planas nepaėjo dėl Stalino užsispyrusio priešinimosi. Tada vokiečiai mažino savo reikalavimus: norėjo gauti tik dalį vakarinės Suvalkijos ir dalį Žemaitijos. Pagaliau po trijų derybinių sesijų su Molotovu ir Stalinu, pažinęs pastarojo kieta sprandiškumą..., Ribbentropas turėjo pasitenkinti tuo, ką rusai sutiko duoti: Lenkijos nuotrupas (visą Liublino vaivadiją,

dalį Varšuvos vaivadijos ir Suvalkų sritį) ir nedidelį derlingosios Suvalkijos ruožą...

Po kietų derybų, 1939 rugsėjo 28 d. (faktiškai buvo pasirašyta jau rugs. 29 d. rytą, tik dokumentas datuotas vakarykščia data), Molotovas ir Ribbentropas pasirašė Maskvoje tokį naują slaptą protokolą:

"Slaptas papildomasis protokolas, pasirašytas 1939 rugpjūčio 23, tebūnie pirmame punkte pakeistas taip, kad Lietuvos teritorija atitenka Sovietų Sąjungos interesų sferai... Kai tiktai Sovietų Sąjungos vyriausybė imsis ypatingų priemonių užtikrinti savo interesus Lietuvos teritorijoje, tai dabartinė Vokietijos-Lietuvos siena, dėl natūralaus ir paprasto sienos pravedimo, turi būti pataisyta tokiu būdu, kad Lietuvos teritorija, esanti į pietų vakarus nuo linijos, pažymėtos pridėdamame žemėlapyje, turi atitekti Vokietijai."

## Kokis tas ruožas:

"Tokių būdu pagal tą protokolą vokiečiai "sienos išlyginimui" gavo rusų sutikimą prisijungti Lietuvos teritorijas gabalą, į kurį įeina Kudirkos Nau-

miestis, Pilviškiai, Vilkaviškis, Suvalkų Kalvarija, Liudvinavas, Lazdijai, Veisiejai ir Kapčiamiestis. Neįeina: Griškabūdis, Kazlų Rūda, Marijampolė, Simnas, Leipalingis. Ta teritorija plačiausioje vietoje, iš vakarų į rytus, turi apie 50 km. pločio ir ilgiausioje vietoje, iš trišiai iš šiaurės, apie 110 km. ilgio. Gyventojų ten 1939 m. buvo apie 184,000. Prie protokolo pridėtame žemėlapyje ta riba yra aiškiai nubrėžta. Atrodo, kad ant žemėlapyje padėjo savo pavardžių pirmas raides Gaus (vokiečių užsienio reikalų ministerijos teisinio skyriaus vedėjas) ir Potemkinas (sovietų užsienio reikalų vice-komisar). Buvo panaudota iškarpa spalvoto Lietuvos žemėlapyje 1:750,000 mastelio, kurį išleido apie 1926 m. Friederichsen firma Hamburge. Sienos yra labai aiškios, tačiau smulkesni vietovardžiai nuotraukoje išėjo neišskaitomi, nes ypač žalia spalva ant balto nuotraukoje neišsina ryškiai... Todėl čia dedamo žemėlapyje iškarpoj smulkesnius žemėlapyje vietovardžius teko įrašyti tušu".

Toliau — derybos vėl dėl to ruožo pripažinimo rusam, vadinamam derybų dėl trečio pasidalinimo.

## CHICAGOS GARSUS GYDYTOJAS...

(atkelta iš 2 psl.)

Jie ėmė suprasti, kad Montezuma buvo ir liko jų žmogus.

Po 30 m. kitas misionierius atgaivino Montezumos idėjas ir jo kultą. Jas palaikė taip pat ir kitas asmuo — būsimasis sen. Barry Goldwateris, žinomas kaip "indėnų žmogus" (jis kalba indėniškai, o ir į sekretorius pasikvietė indėnų). Pačiuose indėnuose imta vykdyti tai, ką skelbė Montezuma — Arizonos rančos, kuriom dabar vadovauja indėnai, esančios didžiausios Amerikoje. Tai gi pradžia yra.

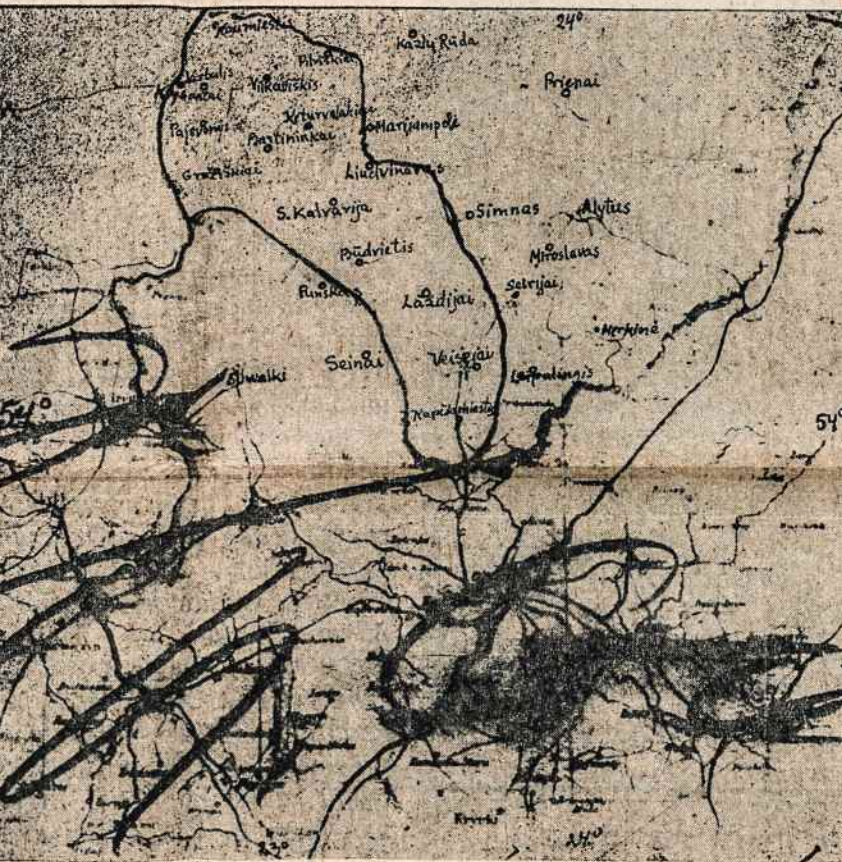
"Klausydamas šios jaudinančios Wassaja istorijos, pagalvoju apie panašų likimą kai kurių lietuvių veikėjų iš tautinio atgimimo laikų", pasakė

vienas. O kitas pridėjo: "Ir pati lietuvių tauta nuo Valančiaus, nuo Aušros laikų ar ne panašiu atgimimo keliu ėjo — ne revoliucijos šūkius laidė to meto veikėjai, bet ragino paimti arklą, knygą, lyrą".

"Man rodos betgi, kad lietuvių atgimime buvo ir revoliucionierių — kaip šandien "Panteroje". Prisiminkime tik 1905 metus."

"Taip. Buvo. Ir apie juos kartais mėgstama kalbėti daugiau nei apie pirmuosius. Bet ar ne pirmieji daugiau prisidėjo, kad lietuvių tauta buvo paruošta nepriklausomam gyvenimui?"

Pokalbis liko be ypatingų išvadų. Nebent viena — tautų ir rasų atgimimas eina panašiais keliais. Išsigimimas — taip pat.



Zemėlapis, kuris rodo, kaip Stalinas ir Hitleris dalinosi Lietuvą

ba koneveikdami, o veidais nušvitusiai pasigėrėjimu, kad visoje plačioje apylinkėje niekas tiek neprisisienuoja, kiek Kusai-Tauzai.

Geruos buvo Kusų-Tauzų ir dirvos, tik pernelgus akmenuotos ir duobėtos. Balelių žemaičiai nesibaidė, kad galvijai turi kur atsigerti; o akmenų, jų išmanymu, beaugdami pritrūpino to, ko reikia derliui. Ir tikrai: rugiai Kusams-Tauzams augo mūru, nors dirbą išgyvendindavo, nuo jų pačių betariant, vos rankom mosuodami. Taip tatau jiems buvo taikomas Masių vardas.

Masiai masiai buvo Kaniavos ir Vaurūs, o dėlto nevienodo būdo. Kaniava smarkuolis, visados gerai nusiteikęs juokdaris, jo moteris tik tylus, ramus jam priedas. Vaurus priešingai — buvo nešnekus, rimtas, net popiktis, o jo žmonelė patauska. Katras katram labiau patiko, ne nebesupaisys; gana, kad buvo begaliniai bičiuliai; jie net į priežodį pateko: sutapo kaip Kaniavos su Vaurais.

Nei vienu, nei antru karčiama nematydavo, užtat kas šventadienis jie būdavo pirmieji bažnyčioje, paskutinieji iš bažnyčios ir tiesiai namo. Negėrė svetur, niekam nedavinėjo nė namie. Tai nors dorių doriaus, teisingų teisingiausi, ramių ramiausi žmonės, jie tebdavo iš

tolo gerbiami; niekas su jais nesibičiuliavo. Ką gi būt ir veikoje, kai ant stalo nesirodydavo tarpininkėlis mielas buteliukas, talkintojas ir supykintojas, o visiems kraujo po gyslas varinėtojas. Neištraukus skystimėlio, nei kalbos, nei dainos.

Taip ir teko Kaniavoms su Vaurais tenkintis kits kitu. Užtat retas buvo šventadienis, net per didžiulius pūgas ir darganas, kad Kaniavos ir Vaurus, dažniau Vaurūs ir Kaniavos nebūt nutraukę skersai slėnį. Žiūrėk, papietavę, pokaičio pagulėję, ir bus beeiną; jei Vaurūs, tai pratęgę, vienas paskui kitą; jei Kaniavos, tai šalia kits kito, gražiai už rankelių susitvėrę. Pirmą slėnį briste perbrisdavo, takais, ne keliu, pasilepdami jo turtingumu, kad nuėję galėtų kalbą pradėti nuo savo pievų gerumo.

— Žiūrėk, kaimyn, kaip mes maža tesistelgiam; o kai įkrečiam, ir turim. O vis to slėnio dovanomis.

Kai vyrai kalbėjo apie mėsą, moterys kalbėjo apie vaistus.

— Mūsų slėnyje auga tikrai trejos devynerios: puplaiškių, čiobrių, gysločių, ramulių, katbažnyčioje, paskutinieji iš bažnyčios ir tiesiai namo. Negėrė svetur, niekam nedavinėjo nė namie. Tai nors dorių doriaus, teisingų teisingiausi, ramių ramiausi žmonės, jie tebdavo iš

lį dažniausiai savo parinktų žolių, ir visi, atsikąsdami cukraus, dideliu pasigėrėjimu siurbėdavo karštimą, kad net gausiai nuprakaituodavo kaip tie ruskiai.

Sėdėti sau keturiuose ankštai susimetę krikštasuoleje ir žydi ramiu patenkinimu. Kaniava ir Vauruvienė tautija visokius niekus, krizena, Vaurus su Kaniaviene klausos, vos retkarčiais širšūnų balsais įsikverbdomi į šneką. Visų antakiai ir lūpos atsileidė, lyg nebūtų prietyrė jokių sielvartų ir negerumų.

Taip ilgą ilgą valandą, kai vakarai esti ankstyvi. Ilgosiomis gi dienomis atsigerdavo, jei buvo, kurio namų raugalo ir išeidavo apeiti vienu ir antru laukus. Labai kuo džiaugtis jiems netekdavo. Kaniavos ir Vaurūs buvo vos vidurtiniai ūkininkėliai, nors žemės turėdavo apstokai, žiūrėk, ar ne po du valaku. Patys netesėjo, o prieauglio, kurs būtų padėjęs, nesulaukė.

Tragiškiausiais tais dalykais buvo Vaurams. Jie vaikų turėjo apčiai, o nė vienas neužsikorė. Pabus pabus ir numiršta. Ko jie nedarė, — ir trobas kilajo, ir ubagus maldino, — niekas nepadėjo. Ir teko įsūnint du giminaičiai, kad žemė bent iš giminės rankų neišeitų.

Įsūnint įsūnino, o kai teko sugyventi, nesugyveno; nesukrito širdys, ir tiek. Giminaičiai buvo storževiai.

— Tai kas, kad mums savo žemę užrašė? O ką gi veiks su ja, savo paveldėtojų neturėdami? Bene nusinė ten? — rodė aukštyn pirštu, neįjauzdami savo širdyse geradariams jokio dėkingumo, nerodydami jiems jokios meilės ir pagarbos.

Ir Vaurūs jautė teprivalą kam nors užrašyti žemę, ne parduoti ją, nes pinigėlių jie turėjo susitaupę ir jų po truputį vis daugėjo: pakasynoms ir atminimams bus gana. Giminaičiai tai žinojo ir smarkiai pyko, kam gyvieji skiriam Dievo garbei, dūšios išganymui, o ne jiems; turėjo didelių pretenzijų ir net neapykantos šeiminkam, pinigų perekšlamam.

— Tupi, girdi, ant jų, nei patys vartoja, nei kitiems duoda. Tiesa, Vaurūs buvo kieti, neveikūs išleisti, ką vieną kartą buvo paėmę.

Taip tad Vaurūs savo šeimoje buvo lyg svetimi, ir abiejų širdys juoba krypo į anapus slėnio, į Kaniavas.

Kaniavoms ir visai vaikų nebuvo. Jie nebuvo sveikatingi ir stiprūs. Vertės su svetimais, su samdiniais, vos vos tesėdami jiems išsimokėti. Jų dirvos iš

(Bus daugiau)



# Pavaizdavo Lietuvos istoriją

Idomi paroda Mt. Carmel, Pa. Jadvyga Tijūnaitienė parodė savo dešimties metų darbus

Vienišas ir tylus yra Mt. Carmel miestelis, nedidelis ten lietuviškas veikimas, bet štai rugsėjo 9-12 lietuvių šv. Kryžiaus parapijos salėje buvo surengta labai reta paroda, į kurią žmonės važiuo iš visos apylinkės. Buvo net mokinių ekskursijos. Parodą parodė vietos televizijos stotis, aprašė amerikiečių laikraščiai. Salėje grojo lietuviška muzika, o sekmadienį tos pačios parapijos mokyklos vaikai dainavo ir šoko. Buvo paroduodami įvairūs rankdarbiai.

Parodą rengė ir globojo parapijos moterų organizacija, kuriai priklauso apie 600 asmenų.

Tai buvo, tikrai didelis įvykis, juoba, kad visa paroda buvo skirta Lietuvai. Buvo pavaizduota visa Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki dabar. Daug romantikos ir fantazijos suteikta vaidilutėm, vaidilom — pagoniška Lietuvai ir lietuvių tautosakos motyvam.

Parodos kūrėja buvo Jadvyga Tijūnaitienė — vienai viena moteris, šiam dideliame darbe skyrusi dešimtį metų.

Ir kas toji parodos kūrėja?

Kadaise Kėdainiuose buvo toks mokytojas Stasys Tijūnaitis. Jis buvo žinomas visoje Lietuvoje, nes redagavo vaikų laikraštėlius Zvaigždutę ir Kregždutę. Jis mirė prieš keletą metų Lietuvoje. Sūnų išvežė į Sibirą. Ten atkentejė bene šešerius metus, mirė sugrįžęs Lietuvon.

J. Tijūnaitienė su dukra Birute pasitraukė į Vakarų, į Vokietiją, paskui atvyko į Ameriką. Duktė Birutė Saldukienė apsigyveno Washingtono, D. C., o J. Tijūnaitienė pirmiausia sustojo Jeannette, prie Pittsburgho. Į Mt. Carmel atsikėlė gyventi 1959.

Iš kó tie kūriniai padaryti?

Visą laiką skyrė savo pamėgtam menui — skulptūrai. Tai jos paliktos ir tolimos tėvynės prisiminimas. Kaip ji kad sako — ši paroda surengta mirusiam jos sūnui prisiminti.

Savo darbu naudoja dažniausiai medį — medžio šaknis, kelmus, šakas. Radusi kokių medžių, tuoj jį kur nors pritaiko. Jai kyla mintis, ką iš jo galima padaryti. Kitaip sakant, pati gamta pakiša mintį, o toliau ją atbaigia pagal savo fantaziją.

Prie medžio prideda visokių dalykų — plastikinių lapų, medžiagos, kailiukų. Daugiausia prikljuoja savotiško "papirmaše" — tai yra —



Viena iš J. Tijūnaitienės sukurtų skulptūrų — "Fenomenas"



Jadvyga Tijūnaitienė prie savo daromos skulptūros



Parodoje prie skulptūrų iš k. į d. Birutė Saldukienė, iš Washingtono, D.C., J. Tijūnaitienės duktė, ir Miss Anna Balzer iš Washingtono, D.C., parašiusi įvadą į parodos katalogą.

smulkiais gabaliukais supiaustytas popierius ir išmirkytas klijuose. Iš tokio popieriaus padaromos visokios skulptūros dalys. Kai popierius sudžiūsta, bereikia tik nudažyti.

Skulptūros sukurtos primitivizmo dvasioje. Tai suteikia jom savotiško grožio ir mistikos.

J. Tijūnaitienė yra gera siuvėja ir mėgsta siūti. Čia ji pa-

darė visokių lėlių, aprėngtų tautiniais drabužiais, tom lėlėm į rankas įstatė lietuviškas vėliavas ir t.t.

Per dešimtį metų tokių skulptūrų susitelkė tiek, kad ji pripildė du savo namo kambarius. Su tiek skulptūrų jau buvo galima ir viešai pasirodyti parapijos salėje.

Parodos proga laikraščiuose

buvo įdėta nuotraukų. Čia pasinaudojame The Catholic Witness ir Shamokin, Pa., laikraščiu The News Item rugsėjo 20 nr. Jų paskelbta informacine medžiaga ir čia pasinaudojom, rašydami šį straipsnį. Amerikiečių spauda daug vietos skyrė apskritai lietuviškam reikalui, priminė Lietuvos istoriją, okupacijas ir papasakojo pačios Jadvygos Tijūnaitienės gyvenimą. (p.į.)

## NAUJI HIMNAI MARIJOS GARBEI

1966 Washingtono įvyko lietuvių katalikų kongresas. Ta pačia proga buvo pašventinta Šiluvos Marijos koplyčia garsoje Amerikos tautinėje šventovėje.

Tų didelių iškilnių proga buvo suorganizuotas religinės muzikos koncertas. Koncertui rengtasi iš anksto, iš anksto buvo užsakyti parašyti nauji muzikos kūriniai, kurie kongreso koncerte pirmą kartą buvo atlikti.

Koncerto organizavimu ir naujų kūrinių parašymu daug rūpinosi kun. L. Budreckas, M. M. Ir po kongreso jie savo darbo nebaigė, — rūpinosi naujuosius kūrinius išleisti. Tam reikalui New Yorko bei New Jersey Kunigų Vienybės provincija buvo sudarę komisią, į kurią įėjo prel. J. Balkūnas, kun. L. Budreckas, a. a. kun. L. Jankus, kun. A. Račkauškas ir kun. St. Raila. Komisija sutelkė lėšas leidimui išleisti, gi redagavimo darbam buvo pakviestas Juozas Žilevičius, kuris buvo religinio kongreso muzikinės komisijos pirmininkas.

Leidiny su išleistas. Gaidas įgraviravo Petras Armonas platina Lietuvių Muzikologijos archyvas, 2345 West 59 St., Chicago, Ill. 60636.

I šį leidinį sudėta šeši kūriniai. Pirmieji du anksčiau parašyti, bet jie buvo per kongresą atlikti. Tai J. Bertulio — Ecce Sacerdos Magnus, mišriam chorui ir bosui solo su vargonų palyda, kūriny užima 6 puslapius. Antrasis kūriny — J. Žilevičiaus — Maldavimas, žodžiai Rikselio — kun. dr. J. Starkaus (smuikui ad lib.), mišriam chorui ir altui ar baritonui su vargonų palyda.

Toliau sudėti kūriniai jau šio kongreso proga parašyti. Čia randame: Tikinčiųjų malda, žodžiai kun. L. Budrecko, muzika J. Gaidelio. Kūriny parašytas solistų kvartetui su fortepijono palyda. Šioje knygoje jis pats didžiausias, užima 17 puslapių.

Trilogiją, skirtą Šiluvos Svč. Marijos garbei, sudaro trys kūriniai. Pirmas iš jų J. Bertulio — Juodbruvė mergaitė Nazaretė, žodžiai A. Jasmanto, mezzo sopranui solo su fortepijono palyda, 8 psl. Antrasis — Br. Markaičio, S.J., — Ne-

nuženkn nuo akmens, o Mari-



Šiluvos Dievo Motina, dail. V. Kašubos skulptūra, panaudota išleistos knygos viršeliui.

### OKUPOTOJ LIETUVOJ

## K. KORSAKAS — SUKAKTUVININKAS

Kostas Korsakas, jau nepriklausomybės laikais Lietuvoj pasižymėjęs kaip gabus literatūros kritikas, persiėmęs marksistinėmis pažiūromis, o dabar filologijos mokslų daktaras, profesorius ir akademikas, Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslų akademijoje vadovas, spalio 5 buvo sveikinamas susilaukęs 60 metų amžiaus. Jis ir jo vadovaujamas institutas yra atlikę bei atlieka gana

ja, žodžiai K. Grigaitytės, sopranui solo su fortepijono palyda, 10 psl. Toliau — J. Kačinsko — Lietuvos Karalienė, žodžiai El. Tumienės, bosui solo su fortepijono palyda, 4 psl.

Viso gaidų yra 52 puslapiai. Įžangą parašė Juozas Žilevičius Viršeliui panaudota skulptoriaus V. Kašubos bareljefinė Šiluvos Marijos skulptūra. (p.į.)

daug ir gerų darbų lituanistikos srityje, nors nemaža tų darbų išeina per stipriai nudalyti "iš rytų šalėlės" diktuojamos tendencijomis. K. Korsakas uoliai ar bent pareigingai skina kelių toms tendencijoms. Viename iš sukaktuvinių straipsnių tvirtina, kad "Istorinio lūžio laikotarpiu 1940 m. K. Korsakas nedvejodamas pasuko su tautos daugumą"...

Priešingai, K. Korsakas 1940 metais nedvejodamas pasuko ne su tautos dauguma, neigi ne su tautos kokia mažuma, o stačiai paskui rusų tankus. Ant jų pasistojęs stojo tvarkyti iš pradžią Lietuvos valstybinę "El-tą", 1941 paskui tuos tankus pabėgo Rusijon, ir ant tų tankų pasistojęs vėliau atgal grįžo ir gavo lituanistikos institutui vadovauti. Suprantama, kad ir čia tų tankų pramintojo kelio turi stengtis neišleisti iš akių. Išleisti — neilgai tevadovautų... (Elta)

Pelytė Geležytė, S. Tomarienės pasaka vaikam su iliustracijom, kaina 1 dol., Bitės, L. Germanienės, iliustracijos Z. So-deikienės, kietais aplankais, kaina 3.50 dol.

## Knyga — geriausias draugas

Jonas Aistis, Elegijos — 2.50 dol., Penktoji Pradalgė — Literatūros Metraštis 1968 — 3.50 dol., Sekspyro Sontai. Vertė Alfonsas Tyruolis — 4 dol., Sventadienio Zodis, Kunigas Ant. Valiuška — 3 dol., A. Skema, Raštai I t. — 6 dol. V. Kavolio Lietuviškasis Liberalizmas — 3 dol., Liūnės Sutomos Bevardė Salis — 3 dol., A. Landsbergio Penki Stulpai — 2 dol., J. Meko Gėlių Kalbėjimas — 1 dol., J. Meko Pavieniai Žodžiai — 4 dol., K. Almeno Gyvenimas tai kekę vyšnių — 5 dol., V. Kavolio Nužemintųjų Generacija — 2 dol.

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Puzinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta anglų kalboje, didelio formato, kietais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo ašočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol. Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, J. Puzinas, išleido Karys, kaina 2.50 dol.

Vergijos kryžkeiuose, S. Rūkienė, kaina 5 doleriai, Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant. Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 3 dol. Dangus debesyse, J. Svaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Gatvės berniuko nuotyčiai, R. Spalio apysaka jaunimui ir senimui. 2-oji Alg. Trinkūno iliustruota laida. 528 psl. minkštais viršeliais 4 dol., kietais — 5 dol. Labai graži dovana ypač jaunimui. Išleido dr. Vydūno fondas Chicagoj.

R. Spalio anksčiau išleista Alma Mater, kurios kaina kietais viršeliais 5 dol. Taip pat Užsienio Lietuvių Spaudos Metraštis — kaina 2 dol. Lietuvos Geografinis Vadovėlis, Z. Aškolio, kaina 1.50 dol.

Lietuviai legionieriai Vietname, B. Vrublevičiaus, nuotyčiai, kaina 2 dol. Gyvenimas tai kekę vyšnių, K. Almeno, novelės, kietais viršeliais 5 dol. Lietuviškasis liberalizmas, redagavo V. Kavolis, kaina 3 dol. Senprusių laisvės kovos su vokiečių riterių ordinu. Dr. M. Anso, kietais aplankais, kaina 7.50 dol. Skėmos raštai I tomas, redagavo A. Landsbergis, kietais viršeliais, kaina 6 dol. Penki stulpai turgaus aikštėje, A. Landsbergio, drama, kaina 2 dol. Sv. Kazimiero parapija Los Angeles, Calif., J. Gliaudos, kietais aplankais, kaina 5 dol. Sv. Jurgio parapija Shenandoah, Pa., Dr. A. Kučo, kaina 4 dol., Gėlių kalbėjimas, J. Meko eilėraščiai, kaina 1 dol. Pavieniai žodžiai, J. Meko vaizdai, kietais aplankais, kaina 4 dol. Tau, sesute, P. Lemberto eilėraščiai ir trumpa velionies biografija, kietais aplankais 5 dol., minkštais 4 dol. Tik tau ir man, O. B. Audronės eilėraščiai, kaina 3.25 dol. Tra-pus vakaras, K. Grigaitytės eilėraščiai, kaina 3 dol. Bevardė šalis, L. Sutomos eilėraščiai, kietais viršeliais, kaina 3 dol. The Lithuanian Woman, redagavo komisija, kuriai vadov. B. Novickienė, kaina 3 dol. Spheric and Linear Laws of Geometry by A. Stelingis, 2 dol., Vysk. Pranas Brazys, jo gyvenimas ir darbai, kaina 2 dol.

Pelytė Geležytė, S. Tomarienės pasaka vaikam su iliustracijom, kaina 1 dol., Bitės, L. Germanienės, iliustracijos Z. So-deikienės, kietais aplankais, kaina 3.50 dol.

Smilgos, apsakymai A. Giedrius, kaina 2.50. Pradalgė, šeštasis literatūros metraštis, redagavo K. Barėnas, kaina 3.50. Taip pat gaunami ir pirmieji metraščių tomai, kurių kaina po 3.50.

Šios bei kitos knygos ir leidiniai gaunami Darbininko administracijoje.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ-DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.



(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590 (212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

### MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street ..... HE 5-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street ..... DI 2-4240
- BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue ..... IN 7-6465
- BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue ..... TX 5-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue ..... HU 6-2818
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue ..... PR 1-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue ..... 365-6780
- FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres ..... 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue ..... 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave. .... 249-6216
- JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street ..... HE 5-6368
- LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue ..... DU 5-6550
- NEWARK, N.J. — 378 Market Street ..... MI 2-2452
- NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue ..... OR 4-1540
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue ..... PO 9-4507
- RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue ..... 381-8997
- SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway ..... AN 8-1120
- SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue ..... CL 7-6320
- SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street ..... 475-9746
- TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue ..... EX 2-0306
- UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street ..... RE 2-7476



# Neužmiršo lietuviškų pareigų

## LS majoro Juozo Venckaus 60 metų sukaktis

V. Vokietijoje vis dar tebeveikia trys lietuvių daliniai prie JAV-bių armijos, oficialiai vadinami Labor Service. Vieno tų dalinių vadu virš 10 metų yra LS majoras Juozas Venckus, kuriam spalio 29 suėjo 60 metų amžius. Kadangi sukaktuvininkas yra nemaža nusipelnęs ir bendrojoje lietuviškoje veikloje, tai tos sukakties proga dera su jo asmeniu supažindinti taip pat ir platesnę lietuvių visuomenę.

Juozas Venckus yra gimęs Luokėje, ūkininko šeimoje, kuri užaugino 5 vaikus — 4 vyrus ir 1 merginą. Aukštesniųjų mokslų siekti Juozukas buvo nuvežtas į Telšius ir 1929 ten įsigijo brandos atestatą. Po 5 gimnazijos klasių lyg ir buvo pajutęs pašaukimą kunigystėn, buvo priimtas į Telšių kunigų seminariją, tačiau, po dvejų metų iš jos pasitraukęs, grįžo gimnazijon į aštuntąją klasę.

Mokydamasis Telšiuose, ketelį metų gyveno viename kambaryje su dabartiniu Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke Anicetu Simučiu. Tai ir šandien su malonumu prisimena. Nevengia papasakoti ir įvairių nuotykių iš anų gražių dienų. Patiriame ir apie jo sportiškus sugebėjimus ir laimėjimus, kurie tada nebuvo eiliniai. Ypač reiškęsis lengvojoje atletikoje, čiuožime ir futbole. Net Telšių futbolo komandos — Džiugo įsteigimas artimai susijęs su jo vardu. Veikė ateitininkuose ir skautuose.

Po brandos egzaminų įstojo į karo mokyklą ir ją baigė ats. leitenanto laipsniu, o vėliau buvo pakeltas vyr. leitenantu. Dar baigė Kaune aukštesniąją policijos mokyklą, jos XIII laidą, tačiau policijos tarnyboje teišbuvo apie pusantų metų. Perėmė tėviškės ūkį, vedė vietos mokytoją, susilaukė dukros. Pasistatydino lentpiūvę ir jai vadovavo. Dalyvavo šaulių organizacijoje, būdamas Luokės kuopos vadu. Buvo pramątes vesti sėslų ramaus žemaičio gyvenimą. Tačiau sovietinė okupacija viską sugriovė. J. Venckui Luokėje pasidarė ne saugu.

1941 kovo mėnesį išbėgo į Vokietiją, čia sulaukė karo pradžios ir vokiškoj kario uniformoj birželio mėnesį žygiavo per Lietuvą ir Latviją. Rygoje buvo paleistas iš kariuomenės, grįžo namo, vėl ėmėsi ūkininkauti, kartu aktyviai dalyvaujdamas kooperacinėje veikloje, tapdamas Luokės kooperatyvo pirmininku. Taip iki 1943. Tada stojo į gen. Plechavičiaus rinktinę, kur buvo paskirtas

309 bataliono 3-čios kuopos vadu. Rinktinę likvidavus, tapo Kretingos komendanto pulkininko leitn. Miesevičiaus padėjėju.

Užmezgė santykius su Zemaičių pulku, organizavo į jį žmones Varniuose; surinkęs apie 100 vyrų, prisistatė į pulką ir buvo paskirtas 3-čio bataliono trečios kuopos vadu. Perėmė fronto liniją ant Ventos upės, Akmenės apylinkėje. Vėliau kuopa buvo atitraukta į Sedą apmokymui. Ten 1944 spalio 7 įvyko smarkios kautynės, kur žuvo daug kuopos vyrų. Venckus atsidūrė Kretingoje, o iš čia išvedė savo pulko gurguoles į Vokietiją. Prie Rusnės buvo užpulti rusų tankų, ir tik mažai dalelei pavyko persikelti per Nemuną. Vokietijoje buvo pristatyti kasti apkasu.

Nuo to laiko iki karo pabaigos jis buvo įvairiose Vokietijos vietose, prisidėjęs Jusotąją klase.



Majoras Juozas Venckus

nio slapyvardžiu. Karo galo sulaukė Saksonijoje. Ją perleidus rusams, atvyko į Hanau, iš čia į Wiesbaden ir galiausiai į Schweinfurt. 1947 įstojo į Labor Service dalinius. LS tarnyboje buvo 4060 kuopoje Zeilsheime kaip leitenantas, nuo 1949 sausio pakeltas kapitonu. Kuopą likvidavus, iškeltas į 8761 LS signal kuopą Hanau, vėliau į 8591 LS inžinerijos kuopą Darmstade, kur tapo jos vadu. 1951 iškeltas į 4204 LS sargybų kuopą Bamberge, netrukus paskirtas į

114 priežiūros centrą, vėl gražintas į kuopą ir kartu su ją atkeltas į Bad Kreuznach. Nuo 1951 birželio ryšių karininkas 6950 LS centre Kaiserslauterne. 1956-1958 4203 LS sargybų kuopos vadas Miesau, nuo 1959 sausio 1 dabartinėje tarnyboje, 8593 LS inžinerijos kp. vadas Kaiserslauterne. S. m. spalio pradžioje pakeltas LS majoru. Dešimtmečių bėgyje yra apdovanotas įvairiais karškais atžymėjimais ir pagyrimo lapais.

**Karys ir visuomenininkas**  
Atidžiau į šias datas žvelgiančiam aišku, kad Juozo Venckaus gyvenimo didžioji dalis surišta su kario uniforma ir kareivinėmis. Tačiau jis nedingo nė lietuviškai visuomenei, jos veiklai. Turėdamas komandos galią, žiūrėjo, kad lietuviai vyrų neužmirštų savo lietuviškųjų pareigų. Būdamas centro karininku, aktyviai dalyvavo lietuviškų renginių or-



Scena iš Clevelando Grandinės viešnagės Philadelphiaje. Grandinėlė šį seštadienį šoka Hartforde, o sekmadienį — Bostone. Nuotr. K. Cikoto

## 20 METŲ LIETUVIŠKOS KULTŪROS DARBE

Siemet suėjo dvidešimt metų, kaip pirmieji Worcesterio tremtiniai suorganizavo Meno

WORCESTER, MASS.

Mėgėjų Ratelį. Šia proga spalio 25 Maironio parke surengtas minėjimas.

rūpesčiu įkurtas tai gimnazijai remti būreliis 8593 LS kuopoje sėkmingai tebeveikia iki šios dienos. Jo rūpesčiu buvo atgaivinta taip pat Lietuvių Bendruomenės apylinkė pirmiausia 8593 LS kp. rėmuose, o vėliau išsivysčiusi į vieną iš didžiausių ir veikliausių apylinkių Vokietijoje, apimanči ne tik Kaiserslauterne gyvenančius lietuvius, bet ir jo plačiasias apylinkes.

Daug lietuviškų parengimų yra suorganizavusi 8593 LS kp., vis ne be Venckaus iniciatyvos ar globos. 1968 toji kuopa ūkiškai globojo Vokietijos lietuvių jaunimo suvažiavimą, duodama susirinkusiems patalpas ir maistą veltui. Kuopos ruošiamieji Naujųjų Metų sūtikimai yra virtę gražia tradicija.

LS majoras Juozas Venckus dalyvavo taip pat centrinėje Vokietijos LB veikloje. 1962-1965 buvo Krašto tarybos nariu, dvi kadencijas buvo teisėjas jos Garbės teisme. Lietuviškai veiklai jaučiasi įpareigotas savo trijų brolių, 1947-51 žuvusių partizanų Zemaitijos miškuose. Motina ir sesuo išbuvo Sibiro tremtyje po 11 metų, tėvas ten ir mirė.

Sukaktuvininkas yra kupinas sveikatos, jėgų ir planų. Neturi kada nuobodžiauti. Vis skuba, vis kuo nors užsiėmęs. Teliaka tik palinkėti, kad dar daug gražių darbų atliktų Lietuvai ir lietuviams.

B. L. (ELI)

1949, atvykus didesniai tremtinių skaičiui iš Vokietijos, L. Jokubauskas, pasitaręs su Trentinių Draugijos pirm. Kaziu Jonaičiu, ateinančiame draugijos susirinkime iškėlė reikalą organizuoti meninių pajėgų vienetą. Tuoj pat atsiliepė virš dešimt asmenų: broliai Kleina, seserys Savickaitės, A. Kauševičius, J. Naikelis, J. Starėnas, Uršulė Domantaitė - Roževičienė ir kiti. Nauji nariai buvo verbuojami po pamaldų prie Šv. Kazimiero bažnyčios. Darbas pradėtas nuo tautinių šokių, kurių mokė seserys Liucija ir Izabelė Savickaitės. Sukurtas montažinis vaidinimėlis "Prie malūno", susidedęs iš tautinių šokių, liaudies dainų ir deklamacijų. Į darbą buvo įtraukta ir solistė Juzė Kriš-

tolaitytė. Po pirmojo pasirodymo, į kurį prisirinko pilnutėlė salė, įvairios organizacijos pradėjo kviešti Ratelį atlikti meninę programą.

1950 metų pradžioje atvykęs muz. Zigmąs Snarskis suorganizavo chorą. Tais metais Vasario 16 šventės proga Ratelis pasirodė su šešių paveikslų vaidinimu iš Lietuvos praeities ir dabarties įvykių. Prie dekoracijų daug dirbo J. Naikelis ir St. Kleinas. Vaidinimo kūryba ir režisūra buvo L. Jokubausko.

Aktoriai nepasitenkino savais režisoriais, pasikvietė H. Kačinską iš Bostono. Jis įsteigė dramos studiją, kurią baigė 22 asmenys ir tikrai meniškai pastatė Ciurlionienės "Aušros

(nukelta į 6 psl.)

## Baltimorės žinios

**Šv. Alfonso parapijos metinė vakarienė** bus lapkričio 9 mokyklos salėje. Tai bus metinis parapijos pasisvečiavimas, bus gera proga visiem pasimatyti. Visi kviečiami atsilankyti. Pradžia 5 v. Bilietus bus galima įsigyti prie durų. Visi bus gerai pavaišinti. Šokiam gros Jono Lekevičiaus orkestras. Taip pat bus ir loterija su įvairiais laimėjimais.

**Kareivių pagerbimas** bus lapkričio 11. Pagerbimą rengia Marylando Amerikos Legiono Organizacijos nariai. Programa bus War Memorial salėje. Joje dalyvaus lietuvių posto kapelionas kun. A. Dranginis.

**Sodaliatės bingo žaidimus** rengia lapkričio 21. Pradžia 7:30 v.v. Bus įvairių premijų ir užkandžių.

**Daina, Baltimorės vyrų choras**, šiuo metu repetuoja ir rengiasi pirmam savo koncertui, kuris bus lapkričio 29 lietuvių namų didžiojoje salėje. Pradžia 7:30 v.v. Šokiam gros vokiečių Happy Wanderers orkestras. Veiks bufetas. Visi kviečiami dalyvauti šiame pirmame choro koncerte.

**Kotryna Kašinskienė**, anksesnės kartos lietuvių, staiga mirė spalio 25. Ji mirė šv. Alfonso bažnyčioje besimeldama. Užklupo širdies ataka. Velionė išaugino gražią šeimą, per 40 metų buvo uoli šv. Alfonso parapijos narė. Buvo susipratusi lietuvių. Trys kunigai aukojo gedulingas mišias už jos sielą šv. Alfonso bažnyčioje spalio 28. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusios dukros Margarita, Marė ir Ona ir eilė anūkių.

**Agniėtė Škulienė**, anksesnės kartos lietuvių, po sunkios ir ilgos ligos mirė spalio 31. Ji buvo uoli šv. Alfonso parapijos narė, dalyvavo bažnyčios pamaldose, parapijos parengimuose. Gedulingos mišios už jos vėl aukotos lapkričio 3 šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidota Holy Redeemer kapinėse.

Jonas Obelinis

## IŠ VISUR

— Vysk. dr. A. Deksnys spalio 26 suteikė sutvirtinimo sakramentą trisdešimt vienam Vasario 16 gimnazijos mokiniui. Po to jis tarėsi su 14-ka Vokietijoje dirbančių lietuvių kunigų.

— Prel. dr. Paulius Jatulis perėmė popiežiškos Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vice-reaktoriaus pareigas.

— Kun. Jonas Buikus, anksčiau dirbęs Gerardville, Pa., o dabar gyvenęs Romoje, gavo monsinjoro titulą.

— Šv. Onos parapijos parapičiai, Luzerne, Pa., spalio 19 specialiomis iškilėmis sudegino bažnyčios skolas raštus. Ta proga pagerbė ilgametį kleboną ir naujos bažnyčios statytoją kun. Viktorą Šimkonį. Prakalbą pasakė buvęs tos parapijos vikaras, dabar kariuomenės kapelionas, kun. kapitonas Leonardas Sabalis, kuris šiomis dienomis paskirtas į Vietnamą.

— Dr. Elena Armonienė iš Baltimorės pastaruoju metu įnešė į Tautos Fondą 25 dol., Anna Kovachevsky iš Bronx, N.Y. — 40 dol. T. Fondas įskaito jas į savo ypatingųjų rėmėjų eiles ir užsako joms Eltos Informacijas (lietuvių kalba) ištiesim metam. (E.)

— Juozas Sidaravičius, sulaukęs beveik 81 m. amžiaus, rugsėjo 1 mirė savo tėviškėje Lietuvoje ir buvo palaidotas rugsėjo 3 iš Lukšių parapijos bažnyčios Lukšių kapuose, Sakų aps. Velionis buvo a. a., kun. dr. Antano (mirusio 1951 JAV), prof. dr. Broniaus (mirusio Siemet Kaune) ir karininko Vyčio kryžiaus kavaleriaus Jurgio (1919 prie Antalieptės kritusio kautynėse su bolševikais) brolio. Dar prieš I pasaulinį karą baigęs gimnaziją ir studijavęs Maskvos universitete, dirbo Lietuvos valdžios įstaigose. Buvo nevedęs. Mirė "užsikimšus vainikinei širdies arterijai kraujo krešuliu".

— Vliko seimo bankete gruodžio 6 New Yorker viešbuty N. Y. kalbės Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis. Muzikinė banketo programoj dainuos J. Kristolaitytė. Daugliėnė, pianu lydimas Alekso Mrozinskio. (E.)

— Kun. K. Trimakas, S. J., mokslo ir kūrybos simpoziume moderuos forumą "Lietuvių kultūrinė ir mokslinė spauda". Forumą sudaro: K. Bradūnas, Draugo kultūrinio priedo redaktorius, B. Brazdžionis, Lietuvių Dienų redaktorius, dr. J. Girnius, Aidų redaktorius, dr. V. Kavolis, Metmenų redaktorius, ir dr. A. Klimas, Lietuvos redaktorius.

— Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo proga, lapkričio 29 d. Chicagoje, Sharkos restorane, 6301 W. 63rd St., yra ruošiamas banketas. Banketo metu Chicago visuomenė turės prigos arčiau susipažinti su lietuvišiais mokslininkais ir su jais pabendrauti.

— Prof. dr. Benius Mačiūka atvyks į mokslo ir kūrybos simpoziumą ir dalyvaus dr. T. Remeikio organizuojame forume "Svarbesniųjų mokslo šakų stovis Lietuvoje". Dr. Mačiūka darys pranešimą — "Mokslas Lietuvoje sovietinės santvarkos rėmuose" (Bendra mokslo padėties ir krypties apžvalga).

## IEŠKOMA

K. Gajauskienė, karo metu gyvenusi Bavarijoje, Mariakirchen, o po karo Miunchene. Ji pati ar apie ją žina prašomi pranešti adresu: Jonas Garunkštis, Ferdinand Miller Pl. 2/1, Muenchen 2, West Germany.

## Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

500 dol.: Agnes Rinkevičienė, Brooklyn, N. Y. (pažadėta 100 dol.) įrašo savo mirusių sūnų Philip Petronis.

Po 100 dol.: J. Klimas, Gary, Ind.; J. Bagdonas, Rego Park, N. Y.

80 dol.: Lucy Tiškus, Flushing, N. Y. (pažadėta 300 dol.)

Po 50 dol.: J. Alyta, Elmhurst, N. Y.; J. Skobeika, Kew Gardens, N. Y. (pažadėta 50 dol.); Nell Genis, Brooklyn, N. Y. (pažadėta 100 dol.)

40 dol.: Vyt. Stramaitis, Brooklyn, N. Y. (pažadėta 300 dol.)

Po 25 dol.: V. Gobužas, Flushing, N. Y.; J. Sleder, Fo-

rest Hills, N. Y. (pažadėta 300 dol.); C. A. Voket, Elmhurst, N. Y. (pažadėta 100 dol.)

20 dol.: B. Ritins ir B. Maironkis, Mineola, N. Y.

Po 10 dol.: Marytė Vitkus, Brooklyn, N. Y.; U. Zubaitis, Brooklyn, N. Y. (pažadėta 300 dol.); J. Martin, Rego Park, N. Y. (pažadėta 100 dl.); K. Brusack, Elmhurst, N. Y.; R. H. Šlepetys, Cedarcroft, N. J.

Po 5 dol.: Anna Atutis, Linden, N. J.; A. Malin, Forest Hills, N. Y. (pažadėta 100 dol.)

2 dol.: Ch. Stubbs, Uniondale, N. Y.

1 dol.: D. Thom; Elmhurst, N. Y.

Visiems aukojusiems teatlygina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jusų. Aukas siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.



Lietuviai demokratai tautybių susirinkime Commodore viešbutyje, — susirinkę paremti Mario A. Procaccino kandidatūros. Iš k. į d. tautybių delegatų koordinatorius Charles S. Morrello, toliau komiteto pirm. Frank E. Doyle, A. Varnas — lietuvių demokratų pirmininkas, A. Novickis — jo patarėjas, Antanina Binkins, lietuvių demokratų narė, Elena Kulber, atėjusi tik lietuvių grupės padidinti. Nuotr. C. Binkins



## Worcester, Mass.

(atkelta iš 5 psl.)

sūnus". Dekoracijų šikius padarė dailininkas Andriusis, jas pagamino J. Naikelis.

Harding ir Harrison gatvių kampe, antrame aukšte, Rateljio buvo išnuomosios patalpa. Patalpos dekoravimo šikius parėngė dail. Andriusis, o išpauitė J. Naikelis. Kai namo savininkas atsakė patalpą, tai visos dekoracijos buvo perkeltos į Maironio parko didžiąją salę.

Muz. Zigmas Snarskis daug dirbo su Rateljio chorą, kuris buvo tapęs Worcesterio lietuvių pažiba. Choras buvo kviečiamas atlikti meninę programą kiekvienos svarbesnės tautinės šventės ar minėjimo proga. Be to, kasmet rengdavo didesnį koncertą vietoje ir aplankydavo apylinkės lietuvių kolonijas.

Muz. Snarskiui pasitraukus, jo vietą užėmė muz. Jonas Beinoris. Jis važinėjo iš Providence, R. I. Jo laikais choras puikiai veikė. Jam išvykus iš Providence, chorą perėmė Juozas Paplauskas (1964). Jam mirus, išliko tik penketukas, kuris šiandien gražiai reprezentuoja Rateljį. Jį sudaro E. Gorodeckienė, A. Brantienė, Kr. Naikeliene, U. Roževičienė ir V. Roževičius. Jiems vadovauja V. Burdulis. Į Sv. Kazimiero parapiją atvykus muz. A. Mateikai, Rateljio choras vėl atgaivintas. Be chorvedžių, reikia paminėti ir uolią Rateljio akompaniatorę Olgą Keršytę.

L. Jokubausko nuomone, Ratelyje susirado save keli asmenys ir iškilo Worcesterio lietuvių visuomenėje. Ilgą laiką buvęs Rateljio pirmininku K. Adomavičius šiandien puikiai veda didelę ekonominę įstaigą Maironio parkui. A. Kauševičius yra Maironio parko šeimininkas, o V. Roževičius penketuko dalyvis.

Rateljio stengėsi ir dabar tebesistengia palaikyti lietuviškus papročius. Anksčiau rengdavo Joninių laužą, ir kasmet prieš Užgavėnes surengia lietuviškų blynų balių.

Po L. Jokubausko kalbos keturiem Rateljio nariam, išbuvusiems jame be pertraukos nuo įsteigimo iki šios dienos, buvo įteiktos dovanos; jas gavo U. Roževičienė, L. Jokubauskas, St. Kleinas ir J. Naikelis.

Po oficialios dalies vyko užkandžiai ir sveikinimo kalbos. Kalbėjo kun. J. Jutkevičius, P. Paučiukonis, K. Adomavičius (jo pirmininkavimo laikais Rateljio išleido savo dainų plokštelę). V. Basiliauskas, J. Matulevičius. Protarpiais penketukas padainavo. V. Roževičius dainavo solo. Programai vadovavo Pr. Račiukaitis.

### Tradiciniai Maironio parko pietūs

Spalio 26 surengti tradiciniai Maironio parko pietūs, į kuriuos atsilankė virš 400 asmenų. Nariai gauna pietus ir po porą stiklų išgerti vel-

## Paroda muzikui J. Bertuliui prisiminti

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje rugsėjo 20 atidaryta parodėlė kompozitoriaus Juozo Bertulio atminimui. Išstatyti velionies muzikos kūriniai, įvairių gyvenimo momentų nuotraukos bei organizacijų jam suteikti diplomai ir dovanos už nuopelnus lietuvių bei. Ekspozatų tarpe yra alvudiečių meniškai padaryta vaza gėlėm, gražus lietuviškas kryžius ir k. Ekspozatų muziejui įteikė velionies duktė Ina Bertulytė-Bray, gyvenanti Seattle, Washington.

Juozas Bertulis mirė rugsėjo 13 Chicagoje. Beveik nuo mokyklos suolo uoliai reikėsi tautiškai kultūrinėje bei muzikinėje veikloje. Jis pedagogas, kompozitorius, chorvedys, akompaniatorius, dirigentas, var-

gonininkas. Pastaraisiais metais ypač daug kūrė ir savo lėšomis leido mokyklinio amžiaus dainininkam skirtus muzikos veikalėlius, dainų rinkinilius.

Velionis gimė 1893 sausio 1 Joniškyje. 1914 baigė Žagarės viduriniąją mokyklą, 1918 Šiaulių gimnaziją. 1928 mokėsi Klainės muzikos mokykloje. Tuo pačiu metu tarnavo Klainės krašto pasienio policijos valdyboje. Baigęs muzikos mokyklą, joje mokytojavo, eidamas inspektoriaus ir vicedirektoriaus pareigas. Buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, administracijos leitenantas. Priklausė prie LKV S-gos "Ramovė".

Paminėtina, kad velionis buvo gabus scenosmenininkas. Nemažai yra pasireiškęs vaidi-



Worcester Meno Mėgėjų Rateljio penketukas dainuoja šv. Kazimiero parapijos 75 m. sukakties bankete spalio 19. Nuotr. V. Maželio

## MAIRONIO MOKYKLAI DVIDEŠIMT METŲ

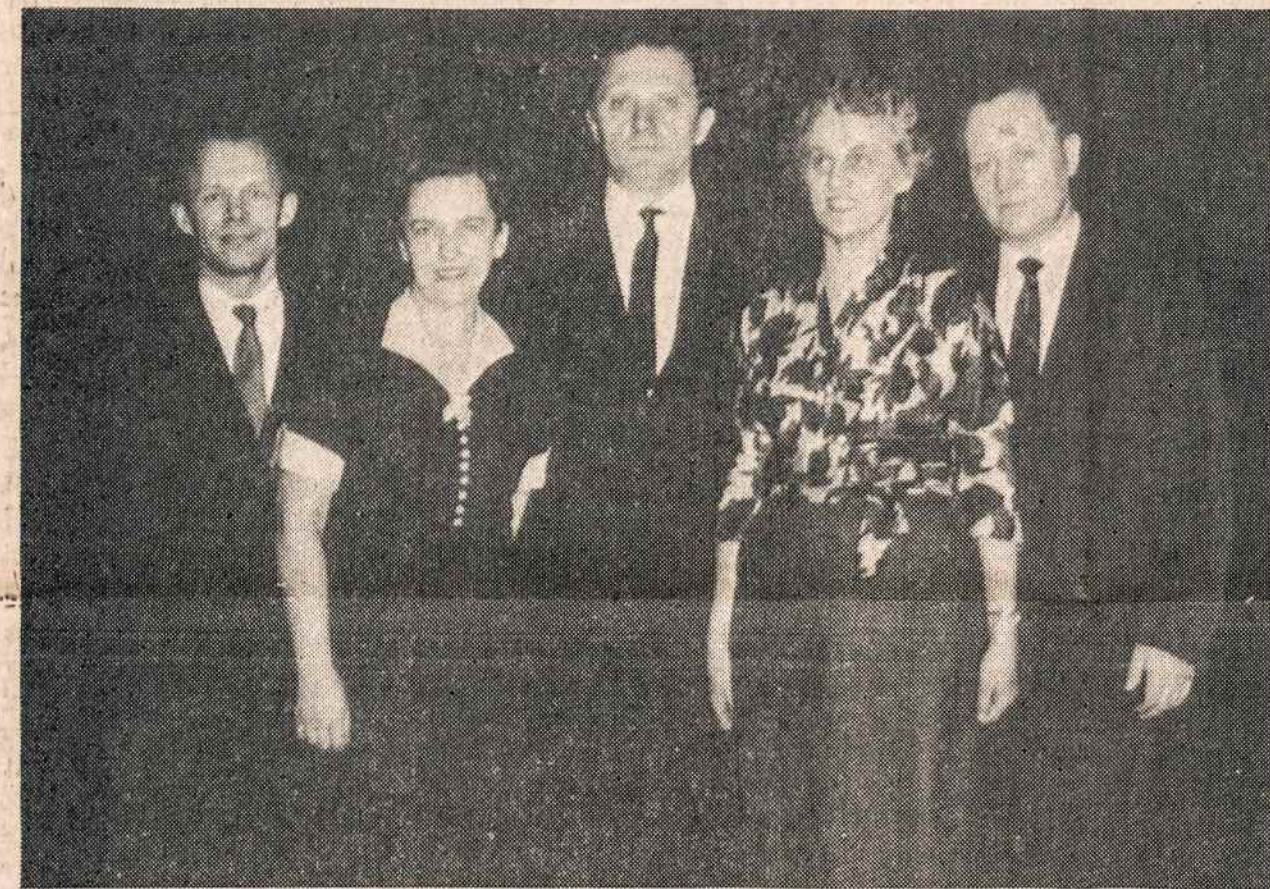
Mūsų didžiojo poeto Maironio vardu pavadinta Maironio mokykla New Yorke yra pirmoji tuo vardu, turinti ilgiausią praeitį; antroji — tuo pačiu vardu, pati didžiausia (500 mokinių), yra Toronte; trečioji — tik įkopusi į antrą dešimt-

metį, sparčiai auganti — Le-monte, Ill.

Šimet Maironio lituanistinei mokyklai New Yorke sukanka 20 metų. 20 m. laikotarpis, — vaikystė ir jaunystė, — pats kiekvienam nuotykingiausias ir įstabiliausias amžius, ir nuolat

prisiminimais brangus. Užtat ir Maironio mokykla New Yorke, sulaukusi savo dvidešimtmečio, turėtų daug ką pasakyti, kai kuo pasiskūsti ir daug kuo pasidžiaugti.

20 darbo metų mokyklinės šeimos tautinei bendruomenei



Šeštadieninės Maironio vardo mokyklos vedėjai iš k. į d. A. Samušis, E. Ruzgienė, A. Bendorius, I. Banaitienė, Pr. Naujokaitis. Trūksta pirmojo vedėjo dr. A. Šerkšno.

## GRANDINĖLĖ HARTFORDE IR BOSTONE

Pirmą kartą į Naująją Angliją atvyksta Grandinėlė, Liu-

doi Sagio vadovaujama tautinių šokių grupė iš Clevelando, Ohio. Tai ypatinga grupė, savos rūšies tautinis baletas ne tik programos atlikimu, bet ir tautiniais drabužiais. Bus naudojama 80 kostiumų! Atsiveža ir savo orkestrą, kuriam vadovauja Rytas Babickas.

Praeitais metais draugija turėjo 300 dol. pelno. Pirmininkas K. Adomavičius tikisi, kad šiemet nemažiau bus gauta pelno.

Nežiūrint daugybės žmonių, dalyviai greit ir tvarkingai galėjo gauti maistą. Visą tvarką prižiūrėjo pats pirmininkas.

Pr.

do Sagio vadovaujama tautinių šokių grupė iš Clevelando, Ohio. Tai ypatinga grupė, savos rūšies tautinis baletas ne tik programos atlikimu, bet ir tautiniais drabužiais. Bus naudojama 80 kostiumų! Atsiveža ir savo orkestrą, kuriam vadovauja Rytas Babickas.

Nepraleiskime progos patys pasigrožėti ir kitataučius draugus atvesti. Kam patogiau — Hartford, Conn., kam patogiau — Boston, Mass.

Hartforde programa vyksta šeštadienį, lapkričio 8, 7 val. vak., South Catholic High School, 215 South St.

Bostone — sekmadienį, lapkričio 9 dieną, 6 val. vak. John Hancock Hall, 180 Berkeley St. Jeigu dar neturite bilietų, jų bus galima gauti prie įėjimo.

Pelnas skiriamas Neringos stovyklos fondui.



Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior  
Franciscan Monastery  
Kennebunkport, Maine  
04046

BLKM

suneštas kraitts yra mielas ir vertas kiekvienam lietuviui,

nes savyje slepia visuotinę tautos išlikimo mintį, kuri visada lietuviškai bendruomenei sava, brangi, kaip tviskanti žvaigždutė Lietuvos laukams.

### Sunki ir atsakinga misija

Tautinio lavinimo ir auklėjimo misija tokia reikšminga, bet taip pat ir sunki svetimoj aplinkoj, kad net ir pašaliečiui, nieko bendro neturinciam su mokykla, be žodžių aiškiai suprantama. Svetimų vėjų ir priešiškių įtakų mūsų tautiniam interesam pilna kasdieninėje aplinkoje, moksle ir mene. Tai-gi kiekvienoje tautinėje mokykloje šalia tiesioginių tautinio lavinimo uždavinių lygiomis labai svarbi nuolatinė akcija už išlikimą savitos kultūros puoselėtojais, spirtis prieš svetimas įtakas, atsakyti palankios tėkmės.

Ir kaip nelengva auklėtojam ir auklėjamiems išlikti, ypač jaunam tokiame priešiškam sukuryje nepaliamam, nesuteptam, tautiškai tvirtam; kaip užsimerkti nuo visko, kaip atsisaikyti patogumų ir visų vilionių... Ir tik dėl to tautinei mokyklai yra labai sunki ir atsakinga misija. Užtat išsilaukanti tautinė mokykla — šalia šeimos reikšmingiausia rezistencinė tvirtovė prieš nutautimą.

Ar Maironio mokykla Brooklyne yra tokia atspari tvirtovė, ar pilnai atlieka tautinę misiją, ar populiaru, užtenkama gausi, palikime diskusijoms, bet kad

ji reikalinga ir būtina New Yorko lietuviškai bendruomenei, liudijanti tautinį gyvastingumą ir rūpestį ateitimi,

nei vienas neturėtų suabejoti. Šiai mokyklos sukakčiai pagerbti tik kuklus žodžiai prasi-veržia užgirti tėvų ir mokinių sąmoningumą, auklėtojų ir mokytojų pastangas, rėmėjų paramą, kad antrame dvidešimtm-

## KUR TŲ LIETUVIŲ NĖRA

Darbininko skaitytojas P. B. iš Waterburio atsiuntė keletą iškarpų iš laikraščių apie lietuvius. Ir kur tų lietuvių nėra?! Įvairiausiose srityse, darbuose sutinkame lietuvius. Čia bent kelis pristatome.

Lietuvius — JAV admirolas Ramiajame vandenyne veikia admirolas Fred E. Bakutis.

Kai iš pirmos mėnulio kelionės grįžo trys astronautai, šis lietuvis admirolas vadovavo jų suradimui ir perkėlimui į laivą.

ty jos žingsniai būtų ilgesni ir spartesni.

### Iniciatoriai

Sugrįžus mokyklos praeitin, pirmiausia verti pagarbos iniciatoriai — 1949 m. buvusi Tremtinių Draugijos Valdyba, kurioje buvo: pirm. dr. J. Pajaujįs, kun. V. Pikturna, O. Tercijonienė, V. Alksninis ir V. Maželis, dar dabar atkaklūs kultūrininkai.

### Prasidėjo nuo Eglutės

Pirmasis susibūrimas lietuvių vaikų New Yorke, atvykus naujai tremtinių bangai, — 1949 m. suorganizuota Kalėdų eglutė Apreiškimo p-jos salėje. Šiai pramogai vadovavo O. Tercijonienė ir jos sesuo skautininkė E. Putvytė. Eglutei pasisekus, rengėjai — apsidžiaugė, kad tėvai ir vaikai suinteresuoti tautinių tradicijų išlaikymu, ir yra daug jaunimo. Tai kodėl neįsteigti mokyklą? Drausiasius kun. Vytautas Pikturna, buvęs kacetininkas, išdėstomas valdybos nuomone Apreiškimo p-jos klebonui ir gauna mokyklai patalpas. Organizuojamai mokyklai vadovauti sutiko dr. A. Šerkšnas. Sukviestas tėvų susirinkimas šiam planui pritarė ir išrinko pirmąjį tėvų komitetą: pirm. Pr. Naujokaitis, A. Mačiūnienė, O. Tercijonienė. Tuoj paskelbiamas kvietimas registruotis lietuviškon mokyklon. 1950 kovo 4 iškart susirinko per 80 mokinių. Darbas ir pradėtas.

### Pirmieji mokytojai

Pirmieji mokytojai: dr. A. Šerkšnas, kun. J. Pakalniškis, E. Putvytė, B. Kuly, V. Zelenkevičius; vėliau įsijungė Pr. Naujokaitis, kun. A. Račkauskas, sol. Zaunienė-Leskaitienė, J. Matulaitienė, A. Bendorius, A. Samušis, J. Gerdvilienė, M. Liuberskis, Ad. Dimas, V. Jocienė, K. Svencoraitienė, Č. Grincevičius, L. Vilkutaitienė ir kt.

Visuotiniame tėvų susirinkime buvo taip sutarta: mokyklos išlaikytojai — mokinių tėvai, vyriausia institucija — tėvų susirinkimas, tėvų valios vykdytojas — tėvų komitetas.

### Tėvų komiteto pirmininkai

Per 20 metų po vienerius ar dvejus metus tėvų komitetų pirmininkai buvo: Pr. Naujokaitis, L. Virbickas, A. Reventas, Ad. Milaševičius, J.

(nukelta į 8 psl.)

Admirolas yra tikras lietuvis, kilęs, berods, iš Brocktono, Mass. Ten gyvena jo brolis. Admirolas moka ir lietuviškai kalbėti.

### Lietuvius dailininkas

Yra toks žurnalas — Yankee, leidžiamas Dublin, N. H. Tas žurnalas sausio mėn. numeryje įsidėjo Edward Walaitis spalvotą akvarelę New Harbor on Muscongus Bay, Maine. Uostą vaizduoja žiemos metu, akvarelė padaryta praėjusių metų kovo 10. Dailininkas neabejotinai yra lietuvis, nors savo pavardę rašosi su W. Nežinia, iš kur jis kilęs, kur jis mokėsi.

New Britain, Conn., muziejus kataloguose skelbia, kad turi paveikslą dail. Matulis, John, G., gimęs 1910, paveikslas — obuoliai.

### Ar jis nelietuvius?

Uniroyal World numeryje 1 įsidėjo nuotrauką, kaip Mr. E. J. Aleksa, vedėjas Uniroyal Sumatra Plantations, įteikia premiją dr. Siregar. Iš pavardės atrodo, kad yra tikras lietuvis.

### Pagerbtas Paulius Puzinas

Allied Artists of America kataloge įdėta pusė puslapio su juodais rėmeliais ir parašyta "In memory of Paul Puzinas".

Tame pačiame kataloge skelbiama, kad yra įsteigta metinė P. Puzino vardo 150 dol. premija. Šiais metais tokią premiją laimėjo Iris Fioravanti už ekspresionistinę tapybą. Premiją įkūrė amerikiečiai, su kuriais dail. P. Puzinas drauge dirbo.

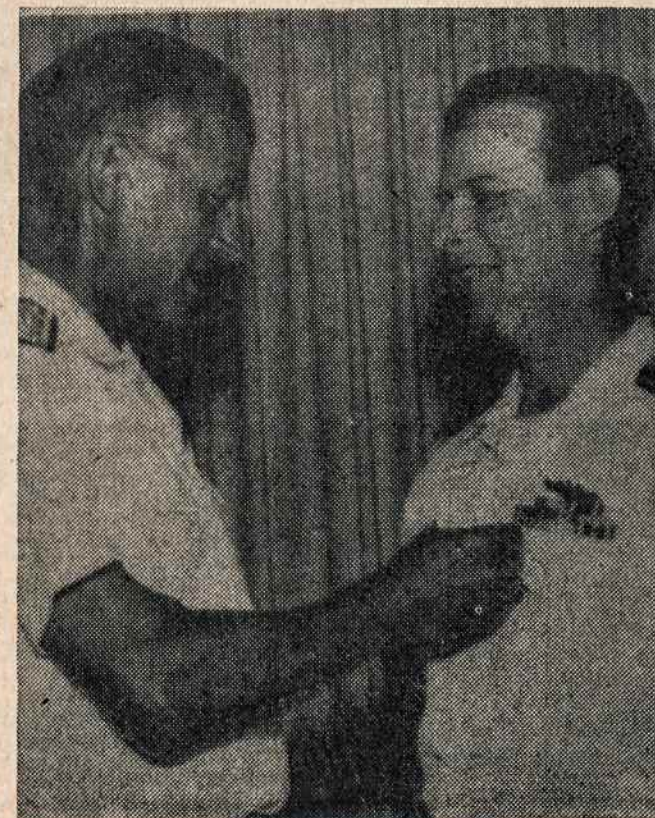
### Lietuvaitė gražuolė

Cathy Zanichowsky, 19 m. amžiaus mergaitė, kilimo lietuvaite, iš Nashua, N. H., 1969 gegužės 21 buvo išrinkta "Miss New Hampshire" — valstijos gražuole. Cathy gimė 1950 birželio 16, Brooklyne, N. Y. 14 vaikų šeimoje. Buvo pakrikštyta lietuvių Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Jos mamytė, Johana Šervytė (pagal tėvus), taip pat gimusi Brooklyne ir kartu su savo tėveliais priklausė Apreiškimo parapijai.

Gražuolė Cathy dabar lanko katalikų Rivier kolegiją ir su savo tėveliais gyvena Nashua, N. H. Rugsėjo 7 jinai dalyvavo "Miss America" rinkimuose. Cathy laimėjo 4 metų mokslo stipendiją. Mėgsta muziką ir dainavimą.



E. J. Aleksa, vyriausias Uniroyal Sumatra Plantations vedėjas, apdovanoja pinginę premija dr. Sireger už išradimus.



Admirolas Fred E. Bakutis prisega medalį laivyno karininkui K. Trebor MacConnell už pasižymėjimą tarnyboje.



Cathy Zanichowsky — N. Hampshire valstijos gražuolė



NAUJOS PLOKŠTELES

Zirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kačiukai, Skrendantis paršukas, Eglė žalčių karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kaina 5 dol.

Antrieji Zirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kęstutį, Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolios. Graži dovana vaikučiams. Stereo, galima groti ir mono, kaina 5 dol.

Tykus buvo vakarėlis. — Naujai išleista ilgo grojimo lietuvių dainų ir šokių muzikos plokštelė, kurioje įgroti: Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktelį, Kas bernelio sumislyta, Oi laukiau, Bernužėli nesvolio, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo vaitas, Septynios mergaitės sutikau, Rozeta ir Džiaugtis jaunyste. Dainuoja solistai, vyrų kvartetas. Muzika — tautiniai instrumentai ir orkestras. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Dauroras įdainavo: Žaliojoj lankele, Augau aš pas tėvelį, Pamylėju vakar. Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunojėlio, Žaliam berže, Jau saulutė leidos, Trakų piliis, arijos iš Rossini "Sevilijos kirpėjas", Verdi — "Nabucco" ir "Don Carlos", Beethoven — daina "In questa tomba oscura" ir Meler "Gimtinė". Palyda simfonijos orkestro. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Su užsakymais kreiptis į "Darbininko" administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 centų.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keilika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

"Tautos kelio" — dail. Jurgio Juodžio tapybos kūrinių albumas. 50 spalvingų paveikslų iškelia Lietuvos valstybės tęstinumą nuo vainikuoto karaliaus Mindaugo laikų. Kaina 7 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą. Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

"Awakening Lithuania". Profesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimimą. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

Dainų Sūkuryje, populiarios bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 populiarios lietuviškos dainos, 2 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

LIETUVISKŲ PLOKŠTELIŲ ISPARDAVIMAS

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Annu, aunu baltas kojias, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutės — lelijėlis ir iš op. "Dana" moterų choras.

40 Lietuviškų Melodijų įgroti su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlis, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga Sesupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Unčių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jau dieną, Sutems tamsi naktutė, Aušta aušrelė, Šviesi pazarėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, Žalia liepelė, Garnys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jau dieną, Zvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Ulioja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsiveikšimas ir Tėvynei, Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Tėvynės Meilė, Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota, 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktulė rami, Pradaigiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė, nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientyri ir Vakaras. Kaina 3 dol.

Dainuojam su Rūta, Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėli, Gražių dainelių, Buvo gera gaspadinė, Per girią, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Sulta žiemutė, Per Klausčių ulytėlę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Praded aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesakiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau mergele, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaimė mergele. Mono 3 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta, Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėli, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevelis, Ant kalno mūrai, Eišim, broleliai, namo. Mono 3 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

Virginia 9-4496 A. R. SHIPLEY COMPANY Aluminum Combination Windows and Doors Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208 Allen R. Shipley

DEDIKACIJOS ŠVENTĖ ARTĖJA Istoriniai didelis lietuvių skaičius pirmą kartą susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS PASVENTINIME. Netrukus bus paskelbta registracija norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje. Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygose Vatikano ir lietuvių archyvuose. Neatidėliokite atsiųsti savo auką. Siųskite adresu: Lithuanian Martyrs' Chapel, 2701, West 68th Street Chicago, Ill. 60629.

ŠACHMATAI Veda K. Merkis • Tautvaišas — Mid America čempionas! Spalio 24-25, Hazel Crest, Ill., buvo Mid-America šachmatų pirmenybės (46 dalyviai). Jas laimėjo Povilas Tautvaišas, R. Verber ir Granados, surinkę po 4 1/2 taško iš 5 galimų. Čempiono titulas atiteko P. Tautvaišui. Vladas Karpuska taigpi gerai pasirodė: pelnijo 3 1/2 ts. ir gavo "Senior" prizą. • So. Bostono LPD pirmoji šachmatų komanda, kuri praėitą penktadienį rungsi su MET lygos čempionais — Harvardo universitetu, rungtynes baigė lygiomis 2 1/2-2 1/2. Lemiantį tašką pelnijo Algis Makaitis, įveikęs stiprų harvardietį Saidu Zabelį. Šį penktadienį, lapkričio 7 d. Lietuvių I vyksta į MIT, o Lietuvių II — Bostono universitetą. • Mūsų skaitytojams pateikiame vieną Tautvaišo laimėtą (sicilišką) partiją iš pirmenybių Bostone spalio 11-12 d.d. Baltaisi losė Tautvaišas, juodais — Gerzadovicz.

- 1 P-K4 — P-QB4
2 N-KB3 — N-KB3!
3 P-K6 — N-Q4
4 N-B3 — N-XN
5 QxP! — P-Q4
6 PxPep — QxP
7 QxQ — PxQ
8 B-KB4 — N-B3
9 0-0-0 — N-B5
10 B-B4 — N-K4
11 N-XN4 — P-XN5
12 B-QN5+ — K-K2
13 Q-R-K1 — P-B3
14 B-N3 — B-K3
15 P-B4 — PxP
16 BxP — K-B2
17 R-K3 — R-Q1
18 KR-K1 — B-Q3
19 P-KN3! — P-QR3
20 RxB — BxB+
21 PxB — PxB
22 R-K7+ — K-N3
23 R-QNP — KR-K1
24 RxB — RxB
25 K-Q2 — R-K5
26 RxB5 — RxB
27 K-K3 — R-KR5
28 P-R4! — RxB(4)
29 RxBP — R-KR5
30 P-QN4 — RxBP
31 P-N5 — RxBP
32 R-B4 — juodieji pasidavė

Italiski Nylon LIETPALČIAI Vyrų ar moterim — visokie dydžiai — spalvos: mėlyna, tamsiai žalia, tamsiai ruda 2 Lietpalčiai \$39.30

BATŲ SPECIALUS \$46.00 Dvi poros geriausios rūšies odinių batų, vyrų ar moterim, patvarūs, gero išdirbimo, juodos ar rudos spalvos.

Moteriški žiem. kailiniai botai \$31.00 — moderniški išliauziami ar su raiščiais, šilti ir patvarūs, rudi ar juodi, iškloti avies kailiu.

Vyriski žiemos kailiniai botai \$33.50 — su raiščiais, puikios odos, iškloti avies kailiu, stiprus, šilti ir patvarūs, juodi ar rudi.

Moteriškas kailių imitac. paltas \$99.00 — dovana visam gyvenimui — puikus ir šiltas, tamsiai rudas ar pilkas.

UŽSAKYKIT DABAR UŽSAKYKIT TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street (2nd floor) New York, New York 10010 Tel. 982-1530

Reikalaukit mūsų veitui siunčiamų katalogų su dar daugiau dovanų. Klauskit informacijų apie naujas taisykles siuntinių siuntime.

SPORTAS SEKMADIENĮ FUTBOLAS Ateįnantį savaitgalį visos mūsų futbolo komandos žaidžia pirmenybių rungtynes namie, — Kissena Corridor, 150 St., ir Booth Memorial Dr., Flushing, L. I. Pirmoji komanda paskutinius du sekmadienius patyrė dar du pralaimėjimus. Prieš College Point SC pralaimėta 1:2, o prieš Poughkepsie perieitą sekmadienį 2:4. Mūsų prie-

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES SCHALLER & WEBER AUGSČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI Mūsų krautuvėse geriausios dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai. Užteikite — įsitikinsite! 9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9 New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047 Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068 Astorjoke: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210 Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116 E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801 Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677 Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552 Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154 Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

SERVICE ALL VENT CORP. Rubbish Removal and Carting Demolition, Lic. No. 6736 90 (665-394) — Free estimates. 324-8470 - 1

L & M CAR SERVICE DOOR TO DOOR ANYWHERE 24 Hour Service Wedding Parties Airports Hospitals — Meter Rates Call (212) 568-6000

CARL TRUCKING SCRAP IRON & METALS HOUSE WRECKING and SALVAGING 396 15th Avenue Newark Dial 201—374-3443

Clinton Block & Supply Co. Full line of aluminum windows and doors, mason materials and supplies. Use our cash & carry plan. Clinton Point, Clinton 08809 Dial 201—735-7211

CASTELLI Complete automotive service, tune ups, front end, brakes, transmissions. Automobile electric service, Air conditioning. GE 6-4918. Large indoor facilities. 500-06 Coney Island Ave. (off Church Ave.)

TENNIS ROOFING CO. Specializing in flat roofs, new reconstruction—all work guaranteed, for free estimate call — 682-4777

WILLIS AUTO TRANSMISSION CLINIC Open 6 days a week. All work done at reasonable rates, we guarantee all our work — 172 Thomas Street Newark, N. J. Call (201) 242-8847

FILES LIMOUSINE SERVICE SPECIAL RATES FOR GROUPS Service to all airports, railways and steamships. Insured Air Conditioned Car Dial (201) 926-1790

M and M REST HOME Perrinville A Place Away from Home Where "Rest" is our Motto Reg'd Nurse Always in Attendance Rt. 1 Box 456A Heightsown 08520 Dial (201) 446-9884

HAVE YOUR ROOFING & SHEET METAL WORK DONE at reasonable price by KENTON WILSON & SON 368 Atkins Ave. — 385-9192 896 Clarkson Ave. B'klyn 385-4239

H. W. FEMALE MASSEUSE PART TIME A M \$50.00 per week plus tips BARBIZON HOTEL FOR WOMEN 140 East 63rd Street TE 8-9838

Šininku šį sekmadienį yra Yonkers SC, lentelėje mūsų kaimynas. Jis taip pat tesugebėjo pešti tik vieną pirmenybių tašką. Taigi, šios rungtynės nuspręstą paskutinįją vietą. Pirmosios komandos žaidžia 2:30 val., o rezervinės 12:45. Geriau varosi mažučiai. Pereitą šeštadienį pelnyti du pirmenybių taškai, įveikiant Columbia pasekme 2:0. Šį šeštadienį Kissena Corridor 3 val. priešininku yra Kolping, prieš kurį irgi tikimasi pergalės. Atletas

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

DISPLAY Tudor Dog Grooming Salon Jerry Sibrava, mgr. Show quality grooming, trimming, bathing. All breeds. Complete line of accessories. Open Tuesday thru Saturday by appointment only. PLAINVIEW, 522 Old Country Rd. (off cor. So. Oyster Bay Rd.) (516) 935-7921

BOOKER ABERNATHY PAINTER & PAPER HANGER All work done at reasonable rates All Work Guaranteed. 730 Macon Street, Brooklyn Call (212) 452-1642

Freeport Collision Inc. — Your one stop shop—If it's banged up we'll fix it. Insurance estimates given on location. Auto painting, auto glass installed. Corvette specialists; foreign and American. Freeport, 182 E. Merrick Rd. (516) 868-3388 Ask for Buddy or George.

Gaetaway Steak House special dinner every day ex. Sat Prime Rib of Beef \$4.95 incl. appetizer, hors d'oeuvres, salad, soup, spare ribs, 2 vegetables, baked potato, dessert or cake. Huntington Station, 855 East Jericho Tpke. — (516) HA 3-1777

MR. MICHAELS HOUSE OF BEAUTY WIGS and HAIR PIECES sold and serviced — Late nites Thurs & Fri. 274 Dwyvesant Ave, Newark, N.J. Dial (201) 399-9790

Alfa Jeweler A. OSELIS Garantuotas laikrodžių taisymas Auksu, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikus importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim Charm Beauty Shoppe REGINA OSELIENE — Tel. 497-8865 Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

Visi Zenith, Olympia, Telefunken, Grundig, Burroughs, Royal, ITC ir kt. firmų produktai galima įsigyti pigiau ir sažiningai per "Spartą". Pranešę kuo domitės, gausite autentiškus firmų katalogus iš: J. L. Giedraitis, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y., 11731. Telefonas: 516-757-0055. Graži ir vertinga dovana KALÉDOS. Vyriski šveicariški HY MOSER 18 karatų auksu laikrodžiai už pusę kainos. Rašyti: S. V. Staras — Importer, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604. Tel. 757-2034.

Kviečiame talkon! DARBININKO administracija daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 8 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis. Norint ir toliau už tą kainą mūsų laikraštį išlaikyti, reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti savo draugams DARBININKĄ užsisakyti. Kas prisijus 1 dol. su nauju adresu gaus susipažinimui iki šių metų pabaigos. Kas prisijus 6 dol., gaus vienerius metus; už 7 dol. Darbininką gauna šiuos ir 1970 metus. Kviečiame pasinaudoti šiuo laikinu metų pabaigos papigimimui ir užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet nepajėgia užsimokėti. DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų prenumeratorių padės administracijai ilgiau išlaikyti nepakeliant laikraščio kainos. Administracija taip pat prašo nedelsti atsiųgti už 1969 ir 1970 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Palengvinti išsiųsti prenumeratą dedama ši atkarpa. Prašome ją užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę dovana. Laikraštį siuntinėti: Vardas ir pavardė Adresas Laikraštį užsakė Siunčiu už prenumeratą \$ (Parasas)



# DARBININKAS

**NEW YORKO  
NAUJENOS**

Vienuolynas ..... GL 5-7068  
Spaustuvė ..... GL 2-6916  
Redakcija ..... GL 5-7281  
Administracija ..... GL 2-2923

Laisvės Žiburio radijo narių ir rėmėjų visuotinis susirinkimas yra šaukiamas lapkričio 16, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne.

**Ne Saliomėja, bet Magdale-**na Kriauciūnienė paaukoko vertingų dovanų Balfio vėjauš užbaigtųjų laimėjimam. Apsirikimą pataisome. Paskutiniu laiku gražių dovanų dar paaukoko Veronika ir Vytautas Aviža, Eleonora Ramancionienė ir kiti asmens. Visas dovanas prašoma perduoti vėjauš komiteiui iki lapkričio 10-11 d., kad būtų galima paruošti traukimui. Jas visi galės laimėti per Balfio vėjauš koncertą, lapkričio 15, šeštadienį, 7 v.v., Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-14 56th Rd. Maspeth, N. Y.

**Tėvai, norintieji savo vaikus** lietuviškai priruošti Pirmajai Komunijai, registruokite šeštadieniais iki gruodžio 1 d. pas kun. A. Račkauską Maironio mokykloje ar klebonijoje, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

## MAIRONIO MOKYKLAI 20 METŲ

(atkelta iš 6 psl.)

Butkus, L. Zitkevičius, J. Briedis, A. Samušis, K. Vasiliauskas, St. Birutis, A. Gerulaitienė, G. Surdėnas, K. Kudžma, L. Milukienė, R. Gudaitienė ir Pr. Gvidys (dabar). Mokyklos globėjas ilgus metus buvo kun. Norbertas Pakalnis, o dabar kun. Juozas Aleksūnas. Bendruomenėi 15 m. atstovavo J. Šlepetyš.

### Vedėjai

Mokyklos vedėjai buvo: dr. A. Šerkšnas, Pr. Naujokaitis, A. Bendorius, Alf. Samušis (du kart), Ir. Banaitienė ir E. Ruzgienė (10 m.).

### Abiturientų laidos

Pirmoji abiturientų laida — 1950-51 m. m. Pirmieji egzaminus išlaikė ir atestatus gavo: R. Adomaitis, R. Kontrimas ir J. Ulėnas. Vėliau tos pačios I-os laidos atestatus gavo: O. Ališytė, Ir. Banaitytė, Aušra Bendoriūtė, Jūra Bendoriūtė, Gražvydas Botyrius, Vida Gintautaitė, Kęstutis Krinickas, Sigita Novickis, Romualdas Penikas, Saulius Remeza ir Algirdas Sperauskas.

1968-69 m. m. išleista 15-oji laida. Iš viso mokyklą baigė 192 abiturientai. Didžiausia laida — 25 abiturientai 1958 m. V-oje laidoje; mažiausia IX laida — tik 5 — 1963 m.

### Koks didelis darbas

Per 20 m. Maironio mokykla apjungė tūkstantinę lietuvių mokinių, tėvų ir rėmėjų šeimą. Šiai švietimo įstaigai išlaikyti neužteko šimto tūkstančių. Prie to reikia pridurti tūks-

L. K. M. Sąjungos 29 kuopos šių metų paskutinis susirinkimas įvykis lapkrič. 9, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Visos narės dalyvausime susirinkime. — Valdyba.

**Šių metų Lietuvos kariuomenės šventės minėjime** svarbiausiu momentu bus ramovėnų skyriaus vėliavos šventinimas. Vėliavą ruošia šio darbo žinovė — Birutė Kidolienė. Kadangi su rudeniui prasideda skautų nauji veiklos metai, tai ir kariuomenės minėjime aktyviai dalyvaus skautėjų bei skautų vienetai. Minėjimas bus lapkričio 22 Maspetho parapijos salėje, 64-08 56 Rd. Pradžia 6v.v.

**Šeštadieninės Maironio mokyklos I-XV laidų abiturientai** širdingai prašomi iki gruodžio 1 d. mokyklos vedėjui prisijusti savo fotografiją (mažo formato), kuri bus panaudota mokyklos metraštyje baigusių mokinių atžymėti. Siųskite: A. Samušis, 116-08 95th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11419.

tančius darbo valandų, tėvų ir mokytojų pasiaukojimą ir ištvėrmę neiškrypti per ilgesnį laiką iš vėžių, taikiai ir vieninčiai tęsti liuanistinį švietimą. O kiek per tą laikotarpį surengta pačių mokinių pasišventimų gražių minėjimų, švenčių. Jau tik metinės Kalėdų eglutės per 20 metų su vertingom spalvingom meninėm programom, organizuojamos dažniausiai ilgametės mokyto. Jadvygos Matulaitienės, sutraukdamos kelias šimtis iš šalies jaunimo, jau reikšmingas įnašas N. Y. lietuvių kultūriniam gyvenime. Neklauskite, — milžiniškas kalnas ilgo ir kruopštaus visų darbo.

Be pagyrų po 20 metų naši mokyklinė šeima, davusi daug sąmoningo jaunimo mūsų bendruomenėi, užsitarnavo pagarbos, ypač mokinių tėvai, mokyklos rėmėjai ir mokytojai. O ką jau bekalbėti apie mūsų jaunimo ištvėrmumą: 8 ar daugiau metų kiekvieną šeštadienį skirti mūsų tautinės bendruomenės šviesiniai ateiviai. Širdinga padėka visiem kitiem prisidėjusiem per daug metų šiai mokyklai išaugti, o ypač Apreiškimo p-jai ir jos klebonui, leidžiant naudotis patalpomis, Lietuvos konsulatui, teikusiam teisinio orumo ir visai lietuviškai Bendruomenėi.

Kol dar pajėgiam išlaikyti tokią lietuvišką mokyklą, galim didžiuotis, kad lietuviai New Yorke gyvi savo tautai.

A.S.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus lapkričio 12, trečiadienį, 7:30 v.v. Kristinos Budraitienės namuose, 85-38 88 Street, Woodhaven. Lietuvių meno klausimais kalbės P. Jurkus.

**Darbininko menišką kalendorius** 1970 metams jau paruoštas. Jį skaitytojai gaus šiomis dienomis. Viršelį puošia dail. Jurgio Juodžio kelių spalvų piešinys — Kęstučio ir Birutės susitikimas. Kas norėtų kalendorių gauti didesnį kiekį, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Už kalendorių visi skaitytojai prašomi spaudai paremti prisijusti bent po 1 dol. Už paramą Darbininko administracija iš anksto dėkoja. Ta pačia proga visi kviečiami surasti naujų skaitytojų, kuriems duodamas didelis papiginimas. Žiūrėkit skelbimą — kviečiam talkoni!

## Parengimai New Yorke

Lapkričio 8, šeštadienį — Šokių vakaras Maspetho liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, NY, 8 v. vakaro. Rengia NY skautės.

Lapkričio 15, šeštadienį — Balfio vėjauš vakaras — koncertas-šokiai Maspetho parap. salėje 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y., 7 v. vakaro. Rengia vėjauš komitetas.

Lapkričio 22, šeštadienį — Lietuvos Kariuomenės minėjimas Maspetho liet. parapijos salėje 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. 6 v.v. Rengia ramovėnai.

Lapkričio 23, sekmadienį — Kariuomenės šventės tęsinys — pamaldos Maspetho liet. parapijos bažnyčioje 11 v.v.

Gruodžio 6, šeštadienį — Liet. Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Tarybos atstovų suvažiavimas Viešpaties Atsimainymo liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y., 4 v. popiet.

Gruodžio 6, šeštadienį — Maironio liuanistinės mokyklos 20-ties metų sukakties minėjimas Saieva's salėje 280-282 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y. Rengia tėvų komitetas.

Gruodžio 6-7, šeštadienį ir sekmadienį — Dail. Albino Elksaus kūrinų paroda Kolumbo Vyčių salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia Kunigalkštienės Birutės moterų draugija.

Gruodžio 7, sekmadienį — Tyliajai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti koncertas Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Ave. ir Elderts Lane, Woodhaven, N.Y., 4 v. popiet. Rengia Liet. Religinė Šalpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros dr. ja.

Gruodžio 31, trečiadienį — Naujųjų Metų sutikimas Saieva's salėje, 280-282 Knickerbocker Avenue, Brooklyn, N.Y. Rengia Laisvės Žiburio radijo klubas.

Vasario 7, šeštadienį — Užgavėnių—kaukių vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko ir New Jersey ateitininkai—moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

Balandžio 11, šeštadienį — Operetės choro koncertas Piliėčių Klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y., 7 v.v. Rengia Operetės choras.

Birželio 21-24 — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Commodore viešbutyje, 42 St. Manhattan. Banketas — antradienį, birželio 23.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzvanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonai: 441-9720.



Clevelando Grandinės ansamblio šokėja. Grandinė šį šeštadienį šoka Hartforde, sekmadienį — Bostone.

## Maspetho žinios

**Šv. Vardo draugijos** paradas įvyko spalio 26. Iš 7 parapijų susirinkę vyrai drauge su Atsimainymo parapija žygiavo Grand Ave. iš Maspetho į Elmhursto šv. Adalberto bažnyčią. Paradė buvo keletas orkestų. Vyrai pripildė nemažą šv. Adalberto bažnyčią. Paradas baigtas atitinkamomis pamaldomis ir šv. Sakramento palaiminimu.

**Prel. dr. L. Tulaba**, lietuvių šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, atvyko vizitui į Ameriką. Laikinais apsisisto Maspetho klebonijoje.

**Lietuvės skautės** lapkričio 8 parapijos salėje rengia šokius. Tuo pačiu metu vyksta rajono skautėjų ir skautų suvažiavimas tėvų pranciškonų jaunimui skirtose patalpose.

**Prel. J. Balkūnas** lapkričio 9 dalyvauja lietuvių šv. Kazimiero parapijos Providence, R. I., 50 metų jubiliejaus iškilmėse. Ten dabar klebonauja kun. V. Martinkus.

**Balfo šimtojo skyriaus** vėjauš koncertas ir šokiai įvyks lapkričio 15 parapijos salėje.

**BOSTONO ŽINIOS**

**Grandinė**, Clevelando lietuvių ansamblis, atvyksta lapkričio 9, sekmadienį. Jų koncertas bus 6 v.v. John Hancock salėje, 180 Berkeley St. Ansamblių sudaro 50-60 studentų. Jie ne tik šoks, bet ir dainuos, gros lietuvių liaudies instrumentais. Visas koncerto pelnas skiriamas jaunimo stovyklai "Neringai" įrengti. Bilietų galima gauti pas Vytautą Stelmoką, Baltic Realty, pas Aldoną Dabrilaitę, Antaną Janušką ir pas kitus platintojus. Autobusai organizuojami iš Lawrence, Brocktono, Worcesterio, Nashua, Lowell. Visiem patartina bilietus įsigyti iš anksto.

**Poeto Vytauto Mačernio** mirties 25 metų sukaktis paminėta LB kultūros klube. Paskaitą apie poetą skaitė Henrikas Nagys, iš Montrealio, irgi poetas, velionies amžininkas. Po paskaitos Norbertas Lingertaitis padėkavo V. Mačernio šėštą viziją.

**Baltų koncerto** naujos serijos pirmas koncertas bus lapkričio 7d. 8:30 v.v. Jordan Hall. Programą atliks latvių kvintetas iš New Yorko.

**Balfui aukojo:** B. ir I. Veitai — 25 dol., E. ir I. Manomaičiai, St. Augonis ir J. Starinščiai — po 20 dol., P. O. Vaičiščiai — 10 dol., kiti — po mažiau.

**Izidorius Vasyliūno** smuiko koncertas bus gruodžio 6 d. 8:30 v.v. Programoje bus kompozitoriai: Franz Peter, Schubert, Jonas Švedas ir Edvard Hagerup Grieg. Pianu palydi Vytenis Vasyliūnas.



Janina Mathews vedamoje Curley rolėje "Curley McDimple" vaidinime, kuris vyksta Bert Wheeler teatre, 250 43rd Street, Hotel Dixie, tel. 524-2323. Vaidinimai su Janina vyksta trečiadieniais, penktadieniais, šeštadieniais du kartus ir sekmadieniais du kartus. Nuotr. V. Maželio

## NEW YORKO BALFO VAJAUS KONCERTAS

Lapkričio 15, šeštadienį

7 val. vak.

MASPETHO LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE  
64-14 56th Road, Maspeth, N. Y.

### PROGRAMA:

Solistai: L. SENKEN, S. CITVARAS, akomponuoja muz. A. KAČANAUSKAS • NEW YORKO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPE — vadovė J. Matulaitienė, muzika palydi Vytautas Strolia • Programos vedėja I. Veblaitienė.

Šokiai su KAZLO orkestru.

Bufetas — Gausus laimėjimų stalas!

Įėjimo auka 2 dol.; studentams ir moksleiviams 1 dol.

Vėjauš Komitetas



Dal's tautybių ir organizacijų atstovų, sukviestų New Yorko burmistro žmonos Mary Lindsay pobūviui — Gracie Mansion sode. Stovi penkta iš kairės lietuvė Helen Kulber, kandidatavęs ir išrinktas naujas miesto valdybos prezidentas Sanford Garelik, Mary Lindsay, kiek į dešinę kandidatavęs Fioravante P'errotta, Stella Adomėnas Licata. Nuotr. Antoninos Binkins

ATLANTO RAJ. SKAUTŲ VADOVŲ, SKAUTŲ VYČIŲ ir VYR. SKAUCIŲ suvažiavimo proga lapkričio 8-9 d.d.

## NEW YORKO VYR. SKAUTĖS

ruošia linksmą

## SAPNŲ ŠOKIŲ VAKARĄ

šeštadienį, lapkričio 8 d.  
8 val. vakaro

ATSIMAINYMO PARAPIJOS SALĖJE  
64-14 56th Road, Maspeth, N. Y.

Šokiams gros du orkestrai. Vienas iš jų yra visų gerai pažįstamas ir mėgiamas Joe Thomas. Visuomenė, ir ypač jaunimas, yra maloniai kviečiami linksmai praleisti šeštadienio vakarą.

Įėjimas: \$2.50 asmeniui